

ส่วนที่ 3

ฐานะการเงินและการดำเนินงาน

13. ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

13.1 งบการเงิน

13.1.1 สรุปรายงานการสอบบัญชี

บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาค ไทย สอบบัญชี จำกัด (เคพีเอ็มจี) (โดยนายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 6333 นายเจริญ ผู้สัมฤทธิ์เลิศ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 4068 นายไวยโรจน์ จินตมณีพิทักษ์ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 3565 และนายณัฐพงศ์ ดันจิตตานนท์ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 8829 เป็นผู้สอบบัญชี) ได้ปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชี สำหรับงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัทฯ สำหรับรอบปีบัญชีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 โดยผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นว่างบการเงินที่ได้ตรวจสอบได้แสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของบริษัทฯ และบริษัทย่อยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

13.1.2 ค่าตอบแทนผู้สอบบัญชี

ค่าตอบแทนจากการสอบบัญชี ปี 2560 (Audit fee)

รายการที่	ชื่อบริษัทผู้จ่าย	ชื่อผู้สอบบัญชี	ค่าสอบบัญชี (บาท)
1	บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	2,540,000
2	บริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	439,000
3	บริษัท ไทยออยล์มารีน จำกัด	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	268,000
4	บริษัท ไทยลูบิเบส จำกัด (มหาชน)	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	694,000
5	บริษัท ไทยพาราไซลีน จำกัด	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	449,000
6	บริษัท ไทยออยล์ เอนเนอร์ยี่ เซอร์วิส จำกัด	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	153,000
7	บริษัท ไทยออยล์ เอทานอล จำกัด	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	153,000
8	บริษัท ไทยออยล์ โซลเวนท์ จำกัด	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	173,000
9	บริษัท ท็อป โซลเวนท์ จำกัด	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	265,000
10	บริษัท ศักดิ์ไชยสิทธิ์ จำกัด	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	296,000
11	บริษัท ทรัพย์ทิพย์ จำกัด	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	1,400,000
12	บริษัท ท็อป มาริไทม์ เซอร์วิส จำกัด	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	153,000
13	บริษัท ลาภิรักษ์ จำกัด	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	230,000
14	บริษัท ท็อป เอสพีที จำกัด	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	210,000
15	บริษัท ไทยออยล์ ศูนย์บริหารเงิน จำกัด	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	50,000
16	กองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงานกลุ่ม บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	240,000
รวมค่าตอบแทนจากการสอบบัญชี (Audit fee)			7,713,000

ค่าบริการอื่น ปี 2560 (Non-audit fee)

รายการ ที่	ชื่อบริษัทผู้จ่าย	ประเภทของงานบริการอื่น (Non-audit service)	ผู้ให้บริการ	ค่าตอบแทนของงาน บริการอื่น (บาท)
1	บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	การตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขของบัตรส่งเสริม	บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาค สอบบัญชี จำกัด	75,000
2	บริษัท ไทยพาราไซลีน จำกัด	การตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขของบัตรส่งเสริม	บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาค สอบบัญชี จำกัด	75,000
3	บริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด	การตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขของบัตรส่งเสริม	บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาค สอบบัญชี จำกัด	75,000
4	บริษัท ไทยออยล์มารีน จำกัด	การตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขของบัตรส่งเสริม	บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาค สอบบัญชี จำกัด	120,000
5	บริษัท ทรัพย์ทิพย์ จำกัด	การตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขของบัตรส่งเสริม	บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาค สอบบัญชี จำกัด	75,000
6	บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	ค่าธรรมเนียมในการจัดทำ The Updated Offering Memorandum of the Global Medium Term Notes Program	บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาค สอบบัญชี จำกัด	3,800,000
รวมค่าตอบแทนสำหรับงานบริการอื่น (Non-audit fee)				4,220,000

13.1.3 การจัดทางการเงินรวม

งบการเงินรวมสำหรับแต่ละปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2560 รวมงบการเงินของบริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อยที่บริษัทถือหุ้น ดังต่อไปนี้

		สัดส่วนการถือหุ้น (ร้อยละ)	
		2559	2560
บริษัท ไทยพาราไซลีน จำกัด		99.99	99.99
บริษัท ไทยลูบเบส จำกัด (มหาชน)		99.99	99.99
บริษัท ไทยออยล์มาร์ริน จำกัด		99.99	99.99
บริษัท ไทยออยล์ เอนเนอร์ยี เซอร์วิส จำกัด		99.99	99.99
บริษัท ไทยออยล์ โซลเว้นท์ จำกัด		99.99	99.99
บริษัท ไทยออยล์ เอทานอล จำกัด		99.99	99.99
บริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด		73.99	73.99
บริษัท ท็อป เอสพีที จำกัด ⁽¹⁾		99.99	99.99
บริษัท ไทยออยล์ ศูนย์บริหารเงิน จำกัด ⁽²⁾		-	99.99
บริษัท ลาบิกซ์ จำกัด ⁽³⁾	- ถือทางอ้อมโดยบริษัท ไทยพาราไซลีน จำกัด	75.00	75.00
บริษัท ท็อป โซลเว้นท์ จำกัด	- ถือทางอ้อมโดยบริษัท ไทยออยล์ โซลเว้นท์ จำกัด	99.99	99.99
บริษัท สกัลไฮสเทค จำกัด	- ถือทางอ้อมโดยบริษัท ท็อป โซลเว้นท์ จำกัด	80.52	80.52
TOP Solvent (Vietnam) LLC.	- ถือทางอ้อมโดยบริษัท ท็อป โซลเว้นท์ จำกัด	100.00	100.00
บริษัท ทรัพย์ทิพย์ จำกัด	- ถือทางอ้อมโดยบริษัท ไทยออยล์ เอทานอล จำกัด	50.00	50.00
Thaioil Marine International Pte. Ltd.	- ถือทางอ้อมโดยบริษัท ไทยออยล์มาร์ริน จำกัด	100.00	100.00
บริษัท ท็อป มาริไทม์ เซอร์วิส จำกัด	- ถือทางอ้อมโดยบริษัท ไทยออยล์มาร์ริน จำกัด	55.00	55.00

หมายเหตุ :

- (1) เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2556 ได้มีมติจัดตั้งบริษัทย่อยภายใต้ชื่อ บริษัท ท็อป เอสพีที จำกัด ซึ่งไทยออยล์เป็นผู้ถือหุ้นเองทั้งหมด (ร้อยละ 99.99) เพื่อดำเนินการธุรกิจโรงไฟฟ้าขนาดเล็ก (SPP) จำนวน 2 โครงการ โดยเริ่มดำเนินการเชิงพาณิชย์เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2559 และ 1 มิถุนายน 2559 ตามลำดับ
- (2) เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2560 ได้มีมติจัดตั้งบริษัทย่อยภายใต้ชื่อ บริษัท ไทยออยล์ ศูนย์บริหารเงิน จำกัดซึ่งไทยออยล์เป็นผู้ถือหุ้นเองทั้งหมด (ร้อยละ 99.99) เพื่อบริหารจัดการด้านการเงินของกลุ่มบริษัท ต่อมาเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2560 บริษัทดังกล่าวได้จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทด้วยทุนจดทะเบียน 10 ล้านบาท และได้เรียกชำระค่าหุ้นจำนวน 1 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท พร้อมทั้งชำระเงินค่าหุ้นดังกล่าวเต็มจำนวนแล้วในเดือนธันวาคม 2560
- (3) เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2556 ได้มีการจดทะเบียนจัดตั้ง บริษัท ลาบิกซ์ จำกัด ซึ่งถือหุ้นใหญ่โดย บริษัท ไทยพาราไซลีน จำกัด โดยเริ่มดำเนินการเชิงพาณิชย์เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2559

บริษัทร่วมและกิจการที่ควบคุมร่วมกันซึ่งกลุ่มไทยออยล์ได้บันทึกเงินลงทุนดังกล่าวตามวิธีส่วนได้เสียตามสัดส่วนที่ถือหุ้นโดยกลุ่มไทยออยล์มีดังนี้

		สัดส่วนการถือหุ้น (ร้อยละ)	
บริษัทร่วม		2559	2560
บริษัท พีทีที ดิจิตอล โซลูชันส์ จำกัด ⁽¹⁾		20.00	20.00
บริษัท พีทีที เอนเนอร์ยี โซลูชันส์ จำกัด		20.00	20.00
บริษัท สานพลัง วิทยาศาสตร์เพื่อสังคม จำกัด ⁽²⁾		-	15.00
บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)	- ถือทางอ้อมโดยบริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด	20.79	20.79
	- ถือทางตรง	8.91	8.91
บริษัท แม่สอดพลังงานสะอาด จำกัด ⁽³⁾	- ถือทางอ้อมโดยบริษัท ไทยออยล์ เอทานอล จำกัด	30.00	-
บริษัท อุบล ไบโอ เอทานอล จำกัด	- ถือทางอ้อมโดยบริษัท ไทยออยล์ เอทานอล จำกัด	21.28	21.28
บริษัท ที.ไอ.เอ็ม. ชีพ แมเนจเม้นท์ จำกัด	- ถือทางอ้อมโดยบริษัท ไทยออยล์มีริน จำกัด	33.33	33.33
การร่วมค้า			
TOP-NTL Pte. Ltd.	- ถือทางอ้อมโดยบริษัท ไทยออยล์มีริน จำกัด	50.00	50.00
TOP-NTL Shipping Trust	- ถือทางอ้อมโดยบริษัท ไทยออยล์มีริน จำกัด	50.00	50.00
TOP-NYK MarineOne Pte. Ltd.	- ถือทางอ้อมโดย Thaioil Marine International Pte. Ltd.	50.00	50.00
บริษัท ท็อป นอติคอล สตาร์ จำกัด	- ถือทางอ้อมโดยบริษัท ไทยออยล์มีริน จำกัด	35.00	35.00
	- ถือทางอ้อมโดย TOP-NTL Shipping Trust	30.00	30.00

นอกจากนี้ ไทยออยล์ยังถือหุ้นใน บริษัท ท่อส่งปิโตรเลียมไทย จำกัด ร้อยละ 9.19 โดยแสดงเงินลงทุนในงบแสดงฐานะการเงินของ Thai Oil ตามวิธีราคาทุน

หมายเหตุ :

- (1) เปลี่ยนชื่อจาก “บริษัท พีทีที ไอซีที โซลูชันส์ จำกัด” โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 22 มิถุนายน 2560
- (2) เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2560 บริษัทได้ลงทุนในบริษัท สานพลัง วิทยาศาสตร์เพื่อสังคม จำกัด ร่วมกับบริษัทในกลุ่ม ปตท. โดยบริษัทถือหุ้นร้อยละ 15 บริษัทดังกล่าวมีทุนจดทะเบียนหุ้นสามัญจำนวน 1 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท รวมทุนจดทะเบียนหุ้นสามัญ 10 ล้านบาท โดยเรียกชำระค่าหุ้นครั้งแรกร้อยละ 25 ของมูลค่าที่ตราไว้ คิดเป็นจำนวน 0.38 ล้านบาท
- (3) เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2560 บริษัทไทยออยล์ เอทานอล จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัท ได้ขายหุ้นที่ถืออยู่ทั้งหมดจำนวน 20.25 ล้านหุ้น หรือเท่ากับร้อยละ 30 ในบริษัท แม่สอดพลังงานสะอาด จำกัด ที่ราคาหุ้นละ 2.50 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 50.63 ล้านบาท

13.1.4 ตารางสรุปงบการเงินรวมของบริษัทฯ และบริษัทย่อย สำหรับระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ปี 2558-2560

หน่วย: ล้านบาท

งบแสดงฐานะการเงิน	ณ วันที่ 31 ธันวาคม		
	2558	2559	2560
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	35,764	31,121	15,623
เงินลงทุนชั่วคราว	17,365	29,654	52,318
ลูกหนี้การค้า	14,177	19,536	22,328
ลูกหนี้อื่น	2,409	934	1,171
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	90	90	90
สินค้าคงเหลือ	18,883	33,189	32,841
ภาษีเงินได้นิติบุคคลจ่ายล่วงหน้า	671	99	60
ภาษีมูลค่าเพิ่มรอเรียกคืน	983	942	751
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	148	166	1,029
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	90,490	115,731	126,211
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
เงินลงทุนเพื่อขาย	136	245	3,103
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	12,986	13,361	13,826
เงินลงทุนในการร่วมค้า	455	505	542
เงินลงทุนระยะยาวอื่น	779	779	780
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	88	94	103
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	83,258	82,312	78,612
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	1,906	3,106	3,191
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	579	441	508
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	1,489	1,157	1,232
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	101,676	102,000	101,897
รวมสินทรัพย์	192,166	217,731	228,108

หน่วย: ล้านบาท

งบแสดงฐานะการเงิน	ณ วันที่ 31 ธันวาคม		
	2558	2559	2560
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น			
หนี้สินหมุนเวียน			
เงินกู้ยืมระยะสั้น	413	867	969
เจ้าหนี้การค้า	12,053	19,887	18,963
เจ้าหนี้อื่น	2,958	3,565	3,476
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงินที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	1,374	2,206	1,592
หุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	-	4,932	-
ภาษีสรรพสามิตค้างจ่าย	1,032	1,450	4,785
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	362	1,239	3,563
รวมหนี้สินหมุนเวียน	18,192	34,146	33,348
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
เงินกู้ยืมระยะยาว	9,621	9,374	8,068
หุ้นกู้	64,098	58,921	55,839
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	-	10	9
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	3,246	3,683	3,696
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	76,965	71,988	67,612
รวมหนี้สิน	95,157	106,134	100,960
ส่วนของผู้ถือหุ้น			
ทุนเรือนหุ้น			
ทุนจดทะเบียน ⁽¹⁾	20,400	20,400	20,400
ทุนที่ออกและชำระแล้ว	20,400	20,400	20,400
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	2,456	2,456	2,456
กำไรสะสมจัดสรรแล้ว			
ทุนสำรองตามกฎหมาย	2,040	2,040	2,040
อื่นๆ	245	245	245
กำไรสะสมยังไม่ได้จัดสรร	67,131	81,622	96,975
ส่วนเกิน (ต่ำกว่า) ทุนอื่น	203	203	203
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	(103)	(109)	(96)
รวมส่วนของบริษัทใหญ่	92,372	106,857	122,223
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	4,637	4,740	4,925
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	97,009	111,597	127,148
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	192,166	217,731	228,108

หมายเหตุ :

⁽¹⁾ ทุนจดทะเบียน หุ้นที่ออกและชำระแล้ว

หุ้นสามัญ 2,040,027,873 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท จำนวนเงิน 20,400 ล้านบาท ณ วันสิ้นงวดปี 2558-2560

หน่วย: ล้านบาท

งบกำไรขาดทุน	สำหรับแต่ละปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		
	2558	2559	2560
รายได้			
รายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการ	293,569	274,739	337,388
กำไรจากอนุพันธ์เพื่อประกันความเสี่ยงสุทธิ	1,489	-	-
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิ	-	446	3,182
เงินปันผลรับ	48	247	158
รายได้อื่น	1,498	1,118	1,190
รวมรายได้	296,604	276,550	341,918
ค่าใช้จ่าย			
ต้นทุนขายสินค้าและต้นทุนการให้บริการ	(273,819)	(247,261)	(305,386)
ค่าใช้จ่ายในการขาย	(452)	(451)	(493)
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	(2,755)	(2,182)	(2,970)
ขาดทุนจากอนุพันธ์เพื่อประกันความเสี่ยงสุทธิ	-	(243)	(133)
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิ	(2,754)	-	-
รวมค่าใช้จ่าย	(279,780)	(250,137)	(308,982)
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า	712	930	1,197
กำไร (ขาดทุน) ก่อนต้นทุนทางการเงินและค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	17,536	27,343	34,133
ต้นทุนทางการเงิน	(3,435)	(3,461)	(3,285)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	14,101	23,882	30,848
กลับรายการ (ค่าใช้จ่าย) ภาษีเงินได้	(1,597)	(2,295)	(5,529)
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี	12,504	21,587	25,319
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น			
กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่าใหม่ของผลประโยชน์พนักงานที่กำหนดไว้	(220)	-	(323)
การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าธุรกรรมสุทธิของเงินลงทุนเพื่อขาย	(2)	11	147
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	73	(21)	(121)
ส่วนแบ่งกำไรเบ็ดเสร็จอื่นจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	4	5	(16)
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี-สุทธิจากภาษี	(145)	(5)	(313)
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	12,359	21,582	25,006
ส่วนของกำไร (ขาดทุน) สำหรับปีที่เป็นของ			
ส่วนของบริษัทใหญ่	12,181	21,222	24,856
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	323	365	463
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี	12,504	21,587	25,319
ส่วนของกำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จรวมที่เป็นของ			
ส่วนของบริษัทใหญ่	12,035	21,216	24,546
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	324	366	460
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	12,359	21,582	25,006
กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นชั้นพื้นฐาน (บาท)	5.97	10.40	12.18

หน่วย: ล้านบาท

งบกระแสเงินสด	สำหรับแต่ละปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		
	2558	2559	2560
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน			
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี	12,504	21,587	25,319
รายการปรับปรุง			
(กลับรายการ) ปรับลดมูลค่าสินค้าคงเหลือให้เท่ากับมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	(1,546)	(1,042)	(93)
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	6,766	7,761	7,642
ต้นทุนทางการเงิน	3,435	3,461	3,285
(กำไร) ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	3,369	(97)	(2,335)
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า	(712)	(930)	(1,197)
เงินปันผลรับ	(48)	(247)	(158)
กลับรายการค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	-	(1)	546
ตัดจำหน่ายหนี้สูญ	-	28	-
ขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทร่วม	5	-	-
ขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุน	10	-	33
ขาดทุนจากการตัดจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	99	53	21
กลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ และ	-	-	-
อสังหาริมทรัพย์ เพื่อการลงทุน	-	-	-
การรับรู้รายได้ค่าธรรมเนียมการเช่าที่ดินและอื่นๆ รับล่วงหน้า	(26)	(26)	(24)
ค่าใช้จ่าย (กลับรายการ) ภาษีเงินได้	1,597	2,295	5,529
	25,453	32,832	38,568
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน			
ลูกหนี้การค้า	1,960	(5,371)	(2,792)
ลูกหนี้อื่น	(749)	971	(1,389)
ภาษีมูลค่าเพิ่มรอเรียกคืน	534	40	190
สินค้าคงเหลือ	11,197	(13,237)	441
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	(263)	146	(157)
เจ้าหนี้การค้า	(5,748)	7,847	(928)
เจ้าหนี้อื่น	(421)	93	672
ภาษีสรรพสามิตค้างจ่าย	149	418	3,335
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	119	141	(382)
รับ (จ่าย) ภาษีเงินได้	(523)	(698)	(3,141)
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน	31,708	23,182	34,417

หน่วย: ล้านบาท

งบกระแสเงินสด (ต่อ)	สำหรับแต่ละปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		
	2558	2559	2560
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน			
รับเงินปันผล	453	754	740
ซื้อเงินลงทุนชั่วคราว	(369)	(12,057)	(23,423)
ขายเงินลงทุนชั่วคราว	13,250	-	-
ซื้อเงินลงทุนเพื่อขาย	-	(28)	(3,016)
ขายเงินลงทุนเพื่อขาย	16	-	151
เงินสดรับจากการขายเงินลงทุนในบริษัทร่วม	-	-	51
เงินสดรับ (จ่าย) สำหรับเงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่สหกรณ์ออมทรัพย์ของพนักงาน	45	1	22
ซื้อเงินลงทุนระยะยาวอื่น	-	-	0
ซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(10,867)	(6,393)	(3,679)
ขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	36	1	2
ขายสินทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อขาย	-	-	-
ซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(39)	(626)	(921)
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	5	(4)	(19)
เงินสดสุทธิได้จาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน	2,530	(18,352)	(30,092)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน			
จ่ายต้นทุนทางการเงิน	(3,389)	(3,443)	(3,364)
จ่ายเงินปันผล	(3,194)	(6,994)	(9,455)
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะสั้น	461	1,324	3,571
จ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะสั้น	(545)	(870)	(3,470)
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	800	-
จ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	(800)	-
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะยาว	4,510	1,967	110
จ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาว	(993)	(1,381)	(1,686)
จ่ายชำระคืนหุ้นกู้	(11,590)	-	(4,932)
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	(14,740)	(9,397)	(19,226)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้นสุทธิ	19,498	(4,567)	(14,901)
ผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนของเงินตราต่างประเทศคงเหลือสิ้นปี	29	(76)	(596)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันต้นปี	16,237	35,764	31,121
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันสิ้นปี	35,764	31,121	15,623
รายการที่ไม่ใช่เงินสด			
เจ้าหนี้จากการซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	565	231	392
เจ้าหนี้จากการซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	-	779	202
เจ้าหนี้จากการซื้อหลักทรัพย์ค้ำจำ (ในกองทุนส่วนบุคคล)	-	304	50

อัตราส่วนทางการเงิน	หน่วย	2558	2559	2560
อัตราส่วนสภาพคล่อง				
อัตราส่วนสภาพคล่อง	เท่า	5.0	3.4	3.8
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว	เท่า	3.7	2.4	2.7
อัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด	เท่า	1.2	0.9	1.0
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า	เท่า	19.4	16.3	16.1
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย	วัน	18.6	22.1	22.3
อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ	เท่า	11.5	9.5	9.2
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย	วัน	31.2	37.9	38.9
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้	เท่า	18.3	15.5	15.7
ระยะเวลาชำระหนี้	วัน	19.6	23.3	22.9
Cash Cycle	วัน	30.1	36.7	38.4
อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร				
อัตรากำไรขั้นต้น	%	9.0%	12.8%	11.7%
อัตราส่วนกำไรสุทธิ	%	4.2%	7.8%	7.4%
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	%	13.9%	21.3%	21.7%
อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน				
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	%	6.5%	10.5%	11.4%
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร	%	22.8%	34.4%	40.1%
อัตราภาระหมุนของสินทรัพย์	เท่า	1.5	1.3	1.5
อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน				
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	เท่า	1.0	1.0	0.8
อัตราหนี้สินสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	เท่า	0.2	0.1	0.0
อัตราส่วนมูลค่าหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชี	เท่า	1.2	1.3	1.4
อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย	เท่า	7.4	9.4	11.2
อัตราการจ่ายเงินปันผล ⁽¹⁾	%	45%	43%	-

หมายเหตุ :

- ⁽¹⁾ เงินปันผลสำหรับปี 2558 และ 2559 ของบริษัทฯ คิดเป็นจำนวน 2.7 บาทต่อหุ้น และ 4.5 บาทต่อหุ้น ตามลำดับ และเงินปันผลระหว่างกาลสำหรับปี 2560 จำนวน 1.5 บาทต่อหุ้น

13.1.5 สรุปข้อมูลการดำเนินงานที่สำคัญ

		สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		
		2558	2559	2560
1	กำลังการกลั่น (พันบาร์เรลต่อวัน)	275	275	275
2	ปริมาณวัตถุดิบที่ป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิต (พันบาร์เรลต่อวัน) ⁽¹⁾	296	298	309
3	อัตราการใช้กำลังการกลั่น (ร้อยละ) ^{(2) (3)}	108	108	112
4	กำไรจากการกลั่นขั้นต้น – โรงกลั่น (เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล) ⁽⁴⁾	7.8	5.2	6.7
5	ปริมาณวัตถุดิบรวมที่ป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิต (Integrated Intake) (พันบาร์เรลต่อวัน) ⁽⁵⁾	303	301	312
6	กำไรขั้นต้นรวมจากการผลิต (Integrated Margin) (เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล) ⁽⁶⁾	9.1	7.5	9.1
6.1	กำไรจากการกลั่นขั้นต้น – โรงกลั่น (เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล)	7.6	5.2	6.6
6.2	กำไรจากการผลิตขั้นต้น – โรงงานผลิตสารอะโรเมติกส์และสารตั้งต้นสำหรับผลิตภัณฑ์สารทำความสะอาด (เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล)	0.6	1.7	1.6
6.3	กำไรจากการผลิตขั้นต้น – โรงงานผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน (เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล)	0.9	0.7	0.8
7	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่เป็นเงินสด – โรงกลั่น (เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล) ⁽⁷⁾	1.3	1.4	1.3

หมายเหตุ :

- (1) จำนวนจากปริมาณวัตถุดิบที่ป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิตของโรงกลั่นน้ำมันในแต่ละช่วงเวลาหารด้วยจำนวนวันในช่วงเวลานั้น ๆ ภายหลังการขายหน่วย Mixed Xylenes ให้แก่ บริษัท ไทยพาราไซลีน จำกัด ในวันที่ 1 เมษายน 2548 การคำนวณวัตถุดิบเข้ากลั่นเฉลี่ยไม่รวมผลิตภัณฑ์พลอยได้ของ บริษัท ไทยพาราไซลีน จำกัด บริษัท ไทยลูบเบส จำกัด (มหาชน) และบริษัท ลาบิกซ์ จำกัด ซึ่งไทยออยล์รับกลับเข้ามาเพื่อกลั่นต่อและผสมเป็นผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูป
- (2) คิดตามจำนวนวันในช่วงเวลานั้น ๆ โดยคำนวณจากกำลังการกลั่น 275,000 บาร์เรลต่อวัน
- (3) จำนวนจากปริมาณวัตถุดิบที่ป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิตหารด้วยกำลังการกลั่น
- (4) กำไรจากการกลั่นขั้นต้น ไม่รวมผลกระทบจากสต็อกน้ำมันของโรงกลั่น ซึ่งแปลงค่าจากเงินสกุลบาทเป็นเหรียญสหรัฐฯ โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย (อัตราขาย) ที่ประกาศโดยธนาคารแห่งประเทศไทยในช่วงเวลานั้น ๆ และคำนวณต่อหน่วยของปริมาณวัตถุดิบที่ป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิตของโรงกลั่น
- (5) จำนวนจากปริมาณวัตถุดิบรวมที่ป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิตของโรงกลั่นน้ำมัน โรงงานผลิตสารอะโรเมติกส์ และโรงงานผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานในแต่ละช่วงเวลาหารด้วยจำนวนวันในช่วงเวลานั้น ๆ
- (6) Integrated Margin จำนวนจากกำไรขั้นต้นรวมจากการผลิตของบริษัทฯ บริษัท ไทยพาราไซลีน จำกัด บริษัท ไทยลูบเบส จำกัด (มหาชน) และบริษัท ลาบิกซ์ จำกัด ไม่รวมผลกระทบจากสต็อกน้ำมันของโรงกลั่นหารด้วยอัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยของแต่ละช่วงเวลาและหารด้วยปริมาณวัตถุดิบรวมที่ป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิต (Integrated Intake)
- (7) ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน ค่าซ่อมบำรุง ค่าสารเร่งปฏิกิริยา ค่าประกันภัย ค่าเช่าที่ดิน เป็นต้น

13.2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของบริษัทฯ

13.2.1 กำไรจากการกลั่นน้ำมันขั้นต้นและ Gross Integrated Margin

โดยปกติผู้ประกอบการกลั่นน้ำมันรวมทั้งบริษัทฯ วัตถุประสงค์ดำเนินงานจากกำไรจากการกลั่นน้ำมัน โดยราคาของน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปมีความผันผวนตามภาวะตลาดน้ำมันโลก ด้วยเหตุดังกล่าว รายได้จากธุรกิจการกลั่นน้ำมันและต้นทุนของผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายจึงอาจแตกต่างกันในแต่ละช่วงเวลา แม้ว่าปริมาณของน้ำมันดิบที่ซื้อและปริมาณจำหน่ายของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปจะค่อนข้างคงที่ก็ตาม โดยรายได้จากธุรกิจการกลั่นน้ำมันจะขึ้นอยู่กับราคาดังกล่าว ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูป ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ปริมาณการขายซึ่งแปรตามอัตราการใช้กำลังการกลั่นและอุปสงค์ของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปภายในประเทศและภูมิภาค ซึ่งการที่ราคาของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย จะส่งผลให้รายได้จากธุรกิจการกลั่นน้ำมันมีความผันผวนสูง

ดังนั้นการพิจารณาผลประกอบการทางการเงินของธุรกิจการกลั่นน้ำมันจึงจำเป็นต้องพิจารณาจากกำไรจากการกลั่นขั้นต้น (Gross Refining Margin) เป็นหลัก โดยโรงกลั่นน้ำมันที่ประสบความสำเร็จจะพยายามรักษาระดับกำไรจากการกลั่นขั้นต้นในแต่ละปี แม้ว่าจะมีความผันผวนของราคาน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปก็ตาม เช่นเดียวกับโรงกลั่นน้ำมันรายอื่นๆ ไทยออยล์ใช้กำไรจากการกลั่นขั้นต้นเป็นตัววัดผลกำไรจากการกลั่น โดยการแปลงสภาพน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่น ๆ ในปริมาณ 1 บาร์เรลให้เป็นผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูป ซึ่งกำไรจากการกลั่นจะแสดงอยู่ในรูปสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นอัตราต่อบาร์เรล ทั้งนี้ กำไรจากการกลั่นขั้นต้นคำนวณจากผลต่างระหว่างมูลค่าของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้และต้นทุนรวมค่าขนส่งถึงท่าปลายทาง (Landed Costs) ของน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่น ๆ ที่ใช้ในกระบวนการผลิต รวมถึงต้นทุนค่าเชื้อเพลิงที่ใช้ในการกลั่นน้ำมันด้วย

โดยทั่วไปแล้วต้นทุนของน้ำมันดิบจะเป็นไปตามอุปสงค์และอุปทานของน้ำมันดิบในตลาด รวมทั้งปัจจัยอื่นๆ แต่เนื่องจากน้ำมันดิบมีหลายประเภทและมีคุณภาพต่างกันหลายระดับ รวมทั้งคุณสมบัติทางกายภาพและความพอเพียงของน้ำมันดิบในตลาดทำให้ราคาน้ำมันดิบแต่ละชนิดแตกต่างกัน ส่วนราคาของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปก็จะแตกต่างกันไปโดยขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

กำไรจากการกลั่นขั้นต้นของโรงกลั่นน้ำมันขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายๆอย่าง ประกอบด้วย ความสามารถในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ (Complexity) ของโรงกลั่นน้ำมัน อัตราการใช้กำลังการกลั่นและกลยุทธ์ในการซื้อน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่นๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าในเชิงพาณิชย์ของผลิตภัณฑ์ให้ได้สูงสุด โดยมีต้นทุนน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่นๆต่ำที่สุด ดังนั้น โรงกลั่นน้ำมันแบบคอมเพล็กซ์ (Complex Refinery) เช่น โรงกลั่นน้ำมันของไทยออยล์ ที่สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีราคาสูง เช่น น้ำมันเบนซิน ไร้สารตะกั่ว (Light Products) และน้ำมันดีเซลและน้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องบิน (Middle Distillates) ในสัดส่วนสูงสุดต่อการกลั่นน้ำมันดิบ 1 บาร์เรล จะทำให้มีกำไรจากการกลั่นขั้นต้นสูงกว่าโรงกลั่นน้ำมันที่มีหน่วยกลั่นน้ำมันที่เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์น้อยกว่า (Simple Refinery) นอกจากนี้ กำไรจากการกลั่นขั้นต้นยังขึ้นอยู่กับแหล่งที่มาของน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่นๆ และสัดส่วนการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปในประเทศและต่างประเทศ โดยในการจัดหาน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่นๆ โรงกลั่นน้ำมันที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่นๆ จะมีต้นทุนการขนส่งน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่นๆ ที่ต่ำกว่า ส่วนในด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ โรงกลั่นน้ำมันที่ตั้งอยู่ใกล้ลูกค้าจะทำให้ต้นทุนการขนส่งและการจัดการสินค้าต่ำกว่าโรงกลั่นน้ำมัน

ที่ตั้งอยู่ไกลและจะทำให้สามารถขายผลิตภัณฑ์ได้โดยมีกำไรที่สูงกว่า ทั้งนี้ โรงกลั่นน้ำมันอาจเพิ่มกำไรจากการกลั่นได้ด้วยการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีราคาสูง ถ้าโรงกลั่นดังกล่าวสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ชนิดพิเศษที่ผู้ซื้อยินดีซื้อในราคาที่สูงกว่า

นอกเหนือจากกำไรจากการกลั่นน้ำมันขั้นต้น บริษัทฯ ยังได้เชื่อมโยงระบบการกลั่นน้ำมันไปสู่ธุรกิจผลิตสารอะโรเมติกส์ ธุรกิจผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน และธุรกิจผลิตสารตั้งต้นสำหรับผลิตภัณฑ์สารทำความสะอาด ที่เกี่ยวเนื่องของ บริษัท ไทยพาราไซติน จำกัด บริษัท ไทยลูบิเลส จำกัด (มหาชน) และ บริษัท ลาปิ็กซ์ จำกัด ตามลำดับ เพื่อเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ทั้งสำเร็จรูปบางชนิดของโรงกลั่นน้ำมันให้เป็นผลิตภัณฑ์อะโรเมติกส์ น้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน และสารตั้งต้นสำหรับผลิตภัณฑ์ สารทำความสะอาดที่มีมูลค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ที่สูงกว่าผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูป โดยเมื่อนำเอากำไรขั้นต้นจากการผลิตผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีและน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานเหล่านี้มารวมกับกำไรจากการกลั่นขั้นต้น จะได้เป็นกำไรขั้นต้นรวมจากกระบวนการกลั่นและการผลิตที่เชื่อมโยงกัน (Gross Integrated Margin)

ในปี 2560 บริษัทฯ และบริษัทในกลุ่มยังคงมุ่งมั่นในการเพิ่มประสิทธิภาพหน่วยผลิต การวางแผนผลิตและการขาย รวมถึงปรับปรุงพัฒนาสมรรถนะ เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันและเพิ่มความยืดหยุ่นในการดำเนินงานให้อยู่ในระดับสูงสุด เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อภาวะตลาดที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งแสวงหาโอกาสในการเข้าสู่ตลาดใหม่ได้เร็วกว่าผู้ประกอบการรายอื่น ส่งผลให้กลุ่มไทยออยล์สามารถดำเนินการผลิตโดยมีวัตถุดิบป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิตประมาณ 312,200 บาร์เรลต่อวันหรือประมาณ 114 ล้านบาร์เรลต่อปี แม้ว่าอุตสาหกรรมการกลั่นจะมีความผันผวนอันเนื่องมาจากปัจจัยทางด้านราคาทั้งน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์น้ำมันเชื้อเพลิงสำเร็จรูป แต่ด้วยโครงสร้างธุรกิจของไทยออยล์ ที่มีเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างโรงกลั่นน้ำมัน โรงงานผลิตสารอะโรเมติกส์ โรงงานผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน โรงงานผลิตสารตั้งต้นสำหรับผลิตภัณฑ์สารทำความสะอาด โรงงานผลิตสารทำความสะอาด โรงงานผลิตเอทานอล และโรงไฟฟ้า ตลอดจนเรือขนส่งผลิตภัณฑ์ทางทะเล ทำให้เกิดโครงสร้างรายได้ที่แข็งแกร่งและมีความยืดหยุ่นเพียงพอที่จะรองรับความผันผวนของเศรษฐกิจและตลาดโลกได้ โดยในปี 2560 กลุ่มไทยออยล์มีกำไรขั้นต้นจากการผลิตของกลุ่ม (Gross Integrated Margin : GIM) อยู่ในระดับ 9.1 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล

กำไรจากการกลั่นขั้นต้น และ Gross Integrated Margin ของบริษัทฯ และบริษัทในกลุ่มขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการซึ่งอยู่นอกเหนือการควบคุมของบริษัทฯ รวมทั้งอุปสงค์และอุปทานของน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่น ๆ รวมทั้งปัจจัยดังต่อไปนี้

- ความผันผวนของราคาน้ำมันดิบ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์อะโรเมติกส์ ผลิตภัณฑ์น้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน และผลิตภัณฑ์สารตั้งต้นสำหรับผลิตภัณฑ์สารทำความสะอาด
- ความต้องการของตลาดภายในประเทศ และระดับการผลิตของโรงกลั่นรายอื่นในประเทศและในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก
- สถานะเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะสหรัฐฯ และจีน รวมทั้งความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา โดยเฉพาะค่าเงินบาทเมื่อเทียบกับเงินเหรียญสหรัฐฯ
- ปัญหาการเมืองระหว่างประเทศ และเสถียรภาพทางการเมืองของประเทศผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่
- ระดับน้ำมันสำรองทั่วโลก และปริมาณน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่น ๆ และผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูป
- การเก็งกำไรราคาน้ำมันจากกองทุนต่างๆ
- ต้นทุนการขนส่งน้ำมันดิบ วัตถุดิบอื่น ๆ และผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูป

- การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ ที่ส่งผลกระทบต่ออุปสงค์และอุปทานในตลาด
- เหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน เช่น ภัยธรรมชาติต่างๆ รวมทั้ง การปิดซ่อมบำรุงของแหล่งผลิตน้ำมันดิบ โรงกลั่น และท่อส่งน้ำมัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อปริมาณอุปทานในตลาด
- ความพอเพียงและความเหมาะสม รวมทั้ง ราคาที่แข่งขันได้ของแหล่งพลังงานทดแทนอื่น ๆ
- ผลกระทบจากกฎเกณฑ์ของภาครัฐ เช่น การกำหนดคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิง การควบคุมราคาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

นอกจากนี้ บริษัทฯ และบริษัทในกลุ่ม มีการหาแนวทางเพิ่มผลกำไรในด้านต่างๆอย่างต่อเนื่องจาก Profitability Improvement Plan โดยแบ่งเป็น 4 ด้านหลักๆ ได้แก่ การบริหารจัดการด้านการจัดหาวัตถุดิบและวางแผนเชิงพาณิชย์ (Supply and Marketing Management) การบริหารจัดการด้านการผลิต (Hydrocarbon Management) โครงการ Transcendence และการบริหารจัดการด้านค่าใช้จ่าย (Orchestra Project)

13.2.2 ผลกระทบจากภาวะตลาด

ปัจจัยหลักที่มีผลกระทบจากภาวะตลาดของไทยออยล์ คือ ความผันผวนของราคาน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่นๆ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และอัตราดอกเบี้ย โดยมีรายละเอียดพอสรุปได้ดังนี้

ราคาวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป

ความผันผวนของราคาน้ำมันดิบ วัตถุดิบอื่นๆ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม และปิโตรเคมีสำเร็จรูป จะส่งผลกระทบต่อไทยออยล์ ทั้งต่อยอดขายสุทธิ ต้นทุนขาย กำไรขั้นต้น และกระแสเงินสดของไทยออยล์ โดยทั่วไปราคาผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปจะมีการเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกับราคาน้ำมันดิบ แต่จะเปลี่ยนแปลงในอัตราที่มากหรือน้อยกว่าราคาน้ำมันดิบนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานทั้งอุปสงค์และอุปทานของราคาผลิตภัณฑ์นั้นๆ ดังนั้น ถ้าจากการกลั่นขั้นต้นของไทยออยล์ จะมีความผันผวนในแต่ละช่วงเวลาขึ้นอยู่กับภาวะตลาดในขณะนั้น นอกจากนี้ในช่วงเวลาที่ราคาน้ำมันดิบและวัตถุดิบปรับสูงขึ้น จะทำให้บริษัทฯ มีความจำเป็นต้องใช้เงินทุนระยะสั้นเพิ่มขึ้นด้วย รวมทั้งบริษัทฯ มีการเก็บรักษาสินค้าคงคลังสำหรับน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป ดังนั้นมูลค่าสินค้าคงคลังจะผันผวนไปตามราคาตลาดด้วยเช่นกัน

ในส่วนของต้นทุนเชื้อเพลิงสำหรับธุรกิจผลิตไฟฟ้า บริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด และ บริษัท ท็อป เอสพีพี จำกัด ได้ทำสัญญาระยะยาวจำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้กับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เพื่อจำหน่ายกระแสไฟฟ้า โดยภาระต้นทุนเชื้อเพลิงส่วนหนึ่งตกเป็นของ กฟผ. นอกจากนี้ บริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด และ บริษัท ท็อป เอสพีพี จำกัด ขายกระแสไฟฟ้าให้กับ บริษัทฯ และบริษัทในกลุ่ม โดยใช้สูตรราคาเดียวกับผู้จำหน่ายไฟฟ้ารายสำคัญคือ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) ซึ่งรวมถึงต้นทุนค่าเชื้อเพลิงและการผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนไปไว้ในค่าไฟ สำหรับรายได้จากการขายพลังงานไอน้ำของ บริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด และ บริษัท ท็อป เอสพีพี จำกัด นั้นอิงกับอัตราค่าเชื้อเพลิงและอัตราแลกเปลี่ยนเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ เป็นหลัก

ธุรกิจเอทานอลซึ่งถือหุ้นโดยบริษัทไทยออยล์และร่วมโดยบริษัท ไทยออยล์ เอทานอล จำกัด ซึ่งความผันผวนของราคาวัตถุดิบและราคาจำหน่ายเอทานอล จะมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อผลการดำเนินงานของบริษัท โดยทั่วไปราคาวัตถุดิบในการผลิตเอทานอล ได้แก่ กากน้ำตาลและมันสำปะหลัง จะมีความผันผวนตามสภาวะอุปสงค์-อุปทานภายในประเทศ นโยบายการส่งออกและนำเข้าของประเทศคู่ค้า รวมถึงภัยธรรมชาติต่างๆ ที่ส่งผลต่อปริมาณผลผลิตในขณะนั้น สำหรับราคาจำหน่ายเอทานอล จะมีความผันผวนตามสภาวะอุปสงค์-อุปทานของเอทานอลภายในประเทศและราคาวัตถุดิบ โดยอุปสงค์ขึ้นอยู่กับนโยบายภาครัฐ

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

ความผันผวนของค่าเงินบาทต่อเงินเหรียญสหรัฐ มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อย เนื่องจากต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่เกิดจากการนำเข้าน้ำมันดิบ หรือวัตถุดิบที่ต้องชำระเป็นเงินเหรียญสหรัฐ นอกจากนี้ รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม และปิโตรเคมียังอ้างอิงราคาตลาดโลก ซึ่งกำหนดราคาขายเป็นเหรียญสหรัฐ อย่างไรก็ตาม ผลการเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาทยังอาจส่งผลกระทบต่อกำไรได้ในระดับหนึ่ง เนื่องจากเกิดความแตกต่างเรื่องระยะเวลาของต้นทุนและรายได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารความเสี่ยงและลดผลกระทบจากความผันผวนของค่าเงินบาทดังกล่าว บริษัทฯ จึงพิจารณาจัดโครงสร้างสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทฯ รวมถึงบริษัทย่อยให้มีสัดส่วนเงินสกุลเหรียญสหรัฐ อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับโครงสร้างรายได้ (Natural Hedge) ตลอดจนทำรายการซื้อ-ขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Forward Contracts) สำหรับธุรกรรมการค้า การเบิกเงินกู้และการชำระคืนเงินกู้ให้เหมาะสมกับการรับ-จ่ายจริง

อัตราดอกเบี้ย

ภาระหนี้เงินกู้ของบริษัทฯ และบริษัทย่อยมีอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยลอยตัวจากสัญญาเงินกู้ยืมระยะสั้นและระยะยาว สำหรับการกู้ยืมเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐ ใช้อัตราอ้างอิงกับอัตราดอกเบี้ยที่เสนอในตลาดเงินกู้ยืมระหว่างธนาคารในลอนดอน (LIBOR) ส่วนกรณีการกู้ยืมเงินบาทใช้อัตราอ้างอิงกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ (FDR) หรืออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดี (MLR) หรืออัตราดอกเบี้ยลอยตัวชนิด THBFIX หรืออัตราดอกเบี้ยอ้างอิงระยะสั้นตลาดกรุงเทพ (BIBOR) ของธนาคารหรืออัตราเฉลี่ยตามที่กำหนดในสัญญาเงินกู้แต่ละสัญญา โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 อัตราดอกเบี้ยลอยตัวสูงสุดไม่เกิน ร้อยละ 5.0%

13.2.3 ฤดูกาล

ความต้องการและราคาของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปเปลี่ยนแปลงขึ้นลงระหว่างปี ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากปัจจัยในเรื่องของฤดูกาล โดยความต้องการ (ในด้านปริมาณ) สำหรับน้ำมันดีเซลในช่วงมรสุมในประเทศไทยนั้นจะต่ำกว่าฤดูอื่นๆ นอกจากนี้ ราคาต่อหน่วยสำหรับผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูป เช่น น้ำมันเบนซินในช่วงฤดูร้อนตามปกติจะสูงกว่าฤดูอื่น เนื่องจากในสหรัฐอเมริกาประชาชนจะมีการใช้น้ำมันเบนซินมากขึ้นในช่วงฤดูร้อน ส่วนราคาต่อหน่วยของน้ำมันดีเซลจะเพิ่มขึ้นในช่วงฤดูหนาว เนื่องจากใช้เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงให้ความอบอุ่นในประเทศญี่ปุ่น ประเทศเกาหลีใต้ สหภาพยุโรปและประเทศสหรัฐอเมริกา

13.2.4 อัตราเงินเฟ้อ

กระทรวงพาณิชย์ได้รวบรวมอัตราเงินเฟ้อของประเทศไทย ซึ่งสามารถอ้างอิงได้จากดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index) ดังนี้

ปี	ร้อยละ
2556	2.2
2557	1.9
2558	-0.9
2559	0.2
2560	0.7

14. คำอธิบายและการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงาน

14.1 สรุปภาวะตลาดและภาวะอุตสาหกรรมปี 2560

ภาวะตลาดน้ำมันดิบ อุตสาหกรรมการกลั่น และน้ำมันสำเร็จรูปปี 2560

ราคาน้ำมันดิบในปี 2560 เฉลี่ยอยู่ที่ 53.1 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล ปรับเพิ่มขึ้นจากราคาเฉลี่ยในปี 2559 ที่ 41.4 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล หลังตลาดเข้าสู่ภาวะขาดดุลในปี 2560 จากข้อตกลงปรับลดกำลังการผลิตของผู้ผลิตทั้งในและนอกกลุ่มโอเปก ซึ่งจะสิ้นสุดในเดือนมีนาคม 2561 โดยอุปทานของผู้ผลิตกลุ่มโอเปกที่เข้าร่วมข้อตกลงปรับลดกำลังการผลิตในเดือนธันวาคม 2560 ปรับลดลงประมาณ 1.4 ล้านบาร์เรลต่อวัน เมื่อเทียบกับระดับอ้างอิงในปีที่ผ่านมา มาอยู่ที่ระดับ 29.6 ล้านบาร์เรลต่อวัน ขณะที่อุปทานของประเทศนอกกลุ่มโอเปกปรับลดลงประมาณ 0.4 ล้านบาร์เรลต่อวัน มาอยู่ที่ระดับ 18.4 ล้านบาร์เรลต่อวัน นอกจากนี้ ราคาน้ำมันดิบยังได้รับแรงหนุนจากความต้องการใช้น้ำมันในปี 2560 ที่ปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องราว 1.5 ล้านบาร์เรลต่อวัน มาอยู่ที่ 97.8 ล้านบาร์เรลต่อวัน เนื่องจากการเติบโตของเศรษฐกิจโลก รวมถึงราคาน้ำมันสำเร็จรูปที่ยังคงอยู่ในระดับต่ำ

ราคาน้ำมันดิบที่ปรับเพิ่มขึ้นยังมีข้อจำกัดจากการขยายตัวของปริมาณการผลิตน้ำมันดิบของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งปรับเพิ่มขึ้นราว 0.5 ล้านบาร์เรลต่อวันสู่ระดับ 9.3 ล้านบาร์เรล เมื่อเทียบกับในปี 2559 โดยปริมาณการผลิตที่ปรับเพิ่มขึ้นส่วนใหญ่มาจากการผลิตน้ำมันดิบจากชั้นหินดินดาน (Shale Oil) นอกจากนี้ อุปทานของประเทศที่ได้รับการยกเว้นจากข้อตกลงปรับลดกำลังการผลิต ได้แก่ ประเทศลิเบียและประเทศไนจีเรีย ปรับเพิ่มขึ้น 0.4 และ 0.1 ล้านบาร์เรลต่อวัน ตามลำดับ หลังจากสถานการณ์ความไม่สงบภายในประเทศคลี่คลาย

ภาพรวมของอุตสาหกรรมการกลั่นในปี 2560 ปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อนหน้า เนื่องจากได้รับแรงสนับสนุนหลักจากอุปสงค์น้ำมันสำเร็จรูปที่ยังคงเติบโตในอัตราที่สูงกว่ากำลังการกลั่นที่ปรับเพิ่มขึ้น โดยเติบโตในอัตราที่สูงถึง 1.4 ล้านบาร์เรลต่อวัน ขณะที่กำลังการกลั่นสุทธิทั่วโลกทรงตัว หลังจากโรงกลั่นในสหภาพยุโรป ภูมิภาคตะวันออกกลาง และประเทศญี่ปุ่น ปิดดำเนินการรวมทั้งสิ้นกว่า 493,000 บาร์เรลต่อวัน ประกอบกับโรงกลั่นแห่งใหม่ในประเทศจีน (กำลังการผลิตรวมทั้งสิ้น 460,000 บาร์เรลต่อวัน) และประเทศเวียดนาม (กำลังการผลิต 200,000 บาร์เรลต่อวัน) เปิดดำเนินการล่าช้ากว่าแผนที่วางไว้ ส่งผลให้ในปีนี้มีโรงกลั่นแห่งใหม่เปิดดำเนินการค่อนข้างน้อย ประกอบกับอุปทานน้ำมันสำเร็จรูปเกิดภาวะตึงตัวอย่างมากในช่วงไตรมาสที่ 3/2560 หลังการเกิดพายุเฮอริเคน Harvey ส่งผลให้โรงกลั่นน้ำมันในประเทศสหรัฐอเมริกาปิดซ่อมบำรุงฉุกเฉินกว่าร้อยละ 12 ของกำลังการผลิตทั้งหมด รวมถึงโรงกลั่นน้ำมันในสหภาพยุโรป (กำลังการผลิตราว 400,000 บาร์เรลต่อวัน) ปิดซ่อมบำรุงฉุกเฉินจากเหตุเพลิงไหม้

ความต้องการใช้น้ำมันสำเร็จรูปในปี 2560 ขยายตัวที่ร้อยละ 2.8 เนื่องจากราคาน้ำมันขายปลีกยังทรงตัวอยู่ในระดับต่ำ โดยกลุ่มน้ำมันเบนซินมีปริมาณการใช้เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.7 โดยเฉพาะความต้องการใช้น้ำมันแก๊สโซฮอล์ ออกเทน 95 ที่เพิ่มขึ้นจากการปรับลดส่วนต่างราคากระหว่างราคาน้ำมันแก๊สโซฮอล์ ออกเทน 95 และออกเทน 91 ให้อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน รวมถึงความต้องการใช้น้ำมันแก๊สโซฮอล์ E85 ที่เพิ่มขึ้นจากการปรับเพิ่มส่วนต่างระหว่างน้ำมันแก๊สโซฮอล์ E20 และ E85 ขณะที่ความต้องการใช้น้ำมันดีเซลปรับเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ร้อยละ 3.0 จากสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ส่วนความต้องการใช้น้ำมันอากาศยานปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.4 ตามจำนวนเที่ยวบินที่เพิ่มขึ้น เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามายังประเทศไทยมากขึ้น

โดยเฉพาะจากประเทศจีนและกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป สำหรับความต้องการใช้น้ำมันเตาปรับลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 6.5 จากการใช้้ำมันเตาในภาคอุตสาหกรรมที่ปรับลดลง เนื่องจากราคาน้ำมันเตาสูงกว่าเชื้อเพลิงทดแทนชนิดอื่น

สำหรับปริมาณการผลิตโดยเฉลี่ยของโรงกลั่นน้ำมันปิโตรเลียมในประเทศในช่วงเดือนมกราคม – ธันวาคม 2560 อยู่ที่ 1,012,480 บาร์เรลต่อวัน ปรับเพิ่มขึ้นจากปี 2559 ซึ่งอยู่ที่ 996,902 บาร์เรลต่อวันจากการปิดซ่อมบำรุงหน่วยกลั่นประจำปีที่ปรับลดลง อย่างไรก็ตาม ปริมาณการผลิตน้ำมันของไทยออยล์ยังมีสัดส่วนการผลิตสูงที่สุดในประเทศ เมื่อเทียบกับโรงกลั่นอื่น โดยอยู่ที่ร้อยละ 29 ของปริมาณการผลิตทั้งหมดของประเทศ

ภาวะตลาดอะโรเมติกส์ปี 2560

ตลาดสารพาราไซลีนในปี 2560 อ่อนตัวลง เมื่อเทียบกับปี 2559 เนื่องจากอุปทานในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและภูมิภาคตะวันออกกลางปรับเพิ่มขึ้นถึง 1.8 ล้านตัน มากกว่าในปี 2559 ที่เพิ่มขึ้นเพียง 0.6 ล้านตัน เช่น โรง Reliance Industries ประเทศอินเดีย (กำลังการผลิตสารพาราไซลีน 1.45 ล้านตันต่อปี) ขณะที่ประมาณการอุปสงค์จะเติบโตที่ 1.7 ล้านตัน ทั้งนี้ ในไตรมาสที่ 1/2560 ตลาดปรับตัวดีขึ้นตามราคาน้ำมันดิบที่ฟื้นตัวและแรงหนุนจากกำลังซื้อก่อนช่วงเทศกาลตรุษจีน โดยอุปสงค์สารโพลีเอสเตอร์ในประเทศจีนปรับเพิ่มขึ้นตามกำลังการผลิตสารโพลีเอสเตอร์เฉลี่ยจากร้อยละ 79.8 ในไตรมาสที่ 4/2559 เป็นร้อยละ 83.9 ในไตรมาสที่ 1/2560 แต่ในไตรมาสที่ 2/2560 ตลาดอ่อนตัวลงจากแรงกดดันของโรงผลิตแห่งใหม่ในประเทศอินเดียที่เริ่มดำเนินการผลิตเชิงพาณิชย์ และอุปสงค์ในประเทศจีนที่ปรับลดลง เนื่องจากปริมาณโพลีเอสเตอร์คงคลังอยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม ตลาดไม่ได้อ่อนตัวลงมากนัก เนื่องจากมีอุปทานบางส่วนหายไปในช่วงฤดูกาลปิดซ่อมบำรุงของภูมิภาค ขณะที่ในไตรมาสที่ 3/2560 ราคาสารพาราไซลีนยังคงอ่อนตัวลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากอุปสงค์ในฤดูร้อนสิ้นสุดลงและโรงผลิตส่วนใหญ่กลับมาดำเนินการผลิตตามปกติ หลังจากการปิดซ่อมบำรุง สำหรับในไตรมาสที่ 4/2560 ตลาดยังคงทรงตัวจากไตรมาสที่ 3/2560 แม้ว่าตลาดสารพาราไซลีนจะเข้าสู่ช่วงอุปสงค์ฤดูหนาว แต่ราคาสารพาราไซลีนไม่สามารถปรับตัวเพิ่มขึ้นตามราคาน้ำมันดิบเนื่องจากความกังวลเกี่ยวกับกำลังการผลิตใหม่ที่อาจจะเปิดดำเนินการในไตรมาสที่ 4/2560 และไตรมาสที่ 1/2561

ตลาดสารเบนซีนในปี 2560 ฟื้นตัวอย่างแข็งแกร่ง เมื่อเทียบกับปี 2559 เนื่องจากยังคงได้รับผลกระทบต่อเนื่องจากการปิดซ่อมบำรุงโรงผลิตสารเบนซีนรายใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างกะทันหันตั้งแต่ปลายปี 2559 จากปัญหาด้านเทคนิค ส่งผลให้โรงผลิตสารสไตรีนมอนอเมอร์ ซึ่งใช้สารเบนซีนเป็นวัตถุดิบ ต้องหยุดดำเนินการผลิตตาม และยังส่งผลให้ปริมาณการส่งออกสารสไตรีนมอนอเมอร์จากประเทศสหรัฐอเมริกายังประเทศจีนลดลง ทำให้ประเทศจีนต้องนำเข้าสารเบนซีนเพิ่มขึ้นเพื่อผลิตสารสไตรีนมอนอเมอร์ให้เพียงพอต่อความต้องการใช้ในประเทศ เป็นปัจจัยที่ทำให้ราคาสารเบนซีนในภูมิภาคปรับเพิ่มขึ้นมากขึ้นนี้ ภาพรวมของปี 2560 อุปทานในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและภูมิภาคตะวันออกกลางปรับเพิ่มขึ้นราว 1.3 ล้านตัน ขณะที่อุปสงค์เติบโตเพียง 1.2 ล้านตัน อย่างไรก็ตาม อุปสงค์ยังคงอยู่ในระดับที่สูงกว่าค่าเฉลี่ย 5 ปีย้อนหลัง ซึ่งอยู่ที่ 0.9 ล้านตันต่อปี ทั้งนี้ ในไตรมาสที่ 1/2560 ตลาดได้รับผลกระทบจากการปิดซ่อมบำรุงโรงผลิตสารเบนซีนรายใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ก่อนที่จะราคาเริ่มอ่อนตัวลงในไตรมาสที่ 2/2560 หลังจากโรงผลิตสารเบนซีนดังกล่าว สามารถกลับมาดำเนินการได้ตามปกติ ประกอบกับโรง Reliance Industries ประเทศอินเดีย (กำลังการผลิตสารเบนซีน 0.4 ล้านตันต่อปี) เริ่มเปิดดำเนินการ สำหรับไตรมาสที่ 3/2560 ตลาดยังคงอ่อนตัวลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากโรงผลิตส่วนใหญ่กลับมาดำเนินการผลิต หลังจากการปิดซ่อมบำรุง อย่างไรก็ตาม ในไตรมาสที่ 4/2560 ตลาดสารเบนซีนปรับตัวดีขึ้น เนื่องจากเป็นช่วงฤดูกาลผลิตสารสไตรีนมอนอเมอร์

เพื่อใช้ในการผลิตของขั้วสำหรับเทศกาลปลายปี ประกอบกับการปิดซ่อมบำรุงของโรงผลิตสารเบนซีนในประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ตลาดเบนซีนปรับตัวดีขึ้นไม่มากนัก เนื่องจากปริมาณสินค้าคงคลังทางภาคตะวันออกของประเทศจีนยังคงอยู่ในระดับสูง

ภาวะตลาดน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานและยางมะตอยปี 2560

ตลาดน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานในปี 2560 ปรับตัวดีขึ้น เมื่อเทียบกับปี 2559 หลังจากอุปทานปรับลดลง เนื่องจากโรงกลั่นน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานหลายแห่งในภูมิภาคปิดซ่อมบำรุงตามแผน เช่น โรงกลั่นในประเทศไทย (กำลังการผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน กรู๊ป 1 จำนวน 360,000 ตันต่อปี) และโรงกลั่นในประเทศสิงคโปร์ (กำลังการผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน กรู๊ป 2 จำนวน 1,875,000 ตันต่อปี) ประกอบกับโรงกลั่นน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานบางแห่งปิดซ่อมบำรุงฉุกเฉิน เช่น โรงกลั่นในประเทศญี่ปุ่น (กำลังการผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน กรู๊ป 1 จำนวน 360,000 ตันต่อปี) และโรงกลั่นในไต้หวัน (กำลังการผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน กรู๊ป 2 จำนวน 600,000 ตันต่อปี) ส่งผลให้มีการปิดซ่อมบำรุงโรงกลั่นในภูมิภาคทั้งสิ้น 1,923,000 ตันต่อปี ซึ่งสูงกว่าในปี 2559 ที่มีผู้ผลิตปิดซ่อมบำรุงโรงกลั่นเพียง 984,000 ตันต่อปี นอกจากนั้น ในปี 2560 มีเพียงโรงกลั่น S – Oil ของประเทศเกาหลีใต้เพียงแห่งเดียวที่มีการขยายกำลังการผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน กรู๊ป 2 (กำลังการผลิต 190,000 ตันต่อปี) ส่งผลให้ตลาดคลายความกังวลเกี่ยวกับปัญหาอุปทานส่วนเกิน อย่างไรก็ตาม การเติบโตของอุปสงค์ทั่วโลกปรับลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 0.5 จากปี 2559 ที่เติบโตถึงร้อยละ 2.3 จากราคาน้ำมันดิบที่ปรับลดลงอย่างมากและอุปสงค์การใช้้ำมันหล่อลื่นที่ปรับเพิ่มขึ้นตามการขับเคลื่อนพาหนะ

ตลาดยางมะตอยในปี 2560 ปรับตัวดีขึ้น เมื่อเทียบกับปี 2559 เนื่องจากราคาน้ำมันดิบปรับเพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับอุปทานในภูมิภาคปรับลดลง หลังผู้ผลิตบางราย อาทิ ผู้ผลิตในประเทศสิงคโปร์ ประเทศเกาหลีใต้ และประเทศไทย ปรับเพิ่มกำลังการผลิตน้ำมันเตาแทนการผลิตยางมะตอยเพื่อทำกำไร หลังจากราคาน้ำมันเตาปรับเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะในไตรมาสที่ 3/2560 นอกจากนี้ อุปทานในภูมิภาค โดยเฉพาะช่วงครึ่งปีแรกค่อนข้างตึงตัว เนื่องจากโรงกลั่นน้ำมันในประเทศไทยปิดซ่อมบำรุงในเดือนกุมภาพันธ์ – เดือนมีนาคม และโรงกลั่นน้ำมันแห่งหนึ่งในประเทศสิงคโปร์เกิดเหตุเพลิงไหม้หน่วยกลั่นน้ำมันดิบในเดือนมิถุนายน ส่งผลให้กำลังการผลิตยางมะตอยปรับลดลง อย่างไรก็ตาม อุปสงค์ในภูมิภาคปรับเพิ่มขึ้นไม่มากนัก เนื่องจากการเบิกจ่ายงบประมาณจากทางรัฐบาลของประเทศเวียดนามและประเทศอินโดนีเซียยังมีความไม่แน่นอน ปริมาณยางมะตอยคงคลังของแต่ละประเทศยังคงอยู่ในระดับสูง และแผนการสร้างถนนในประเทศอินโดนีเซียปรับลดลงกว่าที่คาดการณ์ไว้ เนื่องจากรัฐบาลของประเทศอินโดนีเซียมุ่งเน้นการลงทุนด้านการสร้างเขื่อนและสนามบินมากกว่าการสร้างและซ่อมแซมถนน

ภาวะตลาดสารตั้งต้นสำหรับผลิตภัณฑ์สารทำความสะอาดปี 2560

ส่วนต่างระหว่างราคาสาร LAB กับสารตั้งต้นในปี 2560 ยังคงอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเทียบกับปี 2559 แม้ว่าราคาสาร LAB จะได้รับแรงหนุนจากราคาสารตั้งต้นที่ปรับเพิ่มขึ้นตามราคาน้ำมัน โดยเฉพาะช่วงต้นปี เนื่องจากโรงผลิตสาร n – Paraffin ซึ่งเป็นสารตั้งต้นในการผลิตสาร LAB ที่ประเทศกาตาร์ ปิดซ่อมบำรุงตั้งแต่ต้นเดือนกุมภาพันธ์ ประกอบกับอุปสงค์จากประเทศอินเดียปรับเพิ่มสูงขึ้น หลังจากการซื้อขายหยุดชะงักลงจากการที่รัฐบาลของประเทศอินเดียประกาศยกเลิกธนบัตร 500 และ 1,000 รูปี เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2559 และอุปสงค์ในภูมิภาคปรับตัวดีขึ้น หลังเทศกาลตรุษจีน อย่างไรก็ตาม ในไตรมาสที่ 2/2560 และไตรมาสที่ 3/2560 อุปสงค์จากประเทศอินเดียชะลอตัวลง หลังจากรัฐบาลอินเดียประกาศเปลี่ยนแปลงภาษีการค้าและบริการ

(GST Tax) และประกาศมาตรการโต้ตอบการทุ่มตลาด (Anti – dumping) ในการนำเข้าสาร LAB จากประเทศอิหร่าน ประเทศกาตาร์และประเทศจีน ทำให้ผู้นำเข้าสาร LAB ซื้อสินค้าเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ประกอบกับอุปสงค์ในภูมิภาคเอเชียค่อนข้างเบาบาง หลังจากเข้าสู่ฤดูฝน สำหรับไตรมาสที่ 4/2560 อุปสงค์ในภูมิภาคเอเชียปรับเพิ่มสูงขึ้น หลังสิ้นสุดฤดูฝน ขณะที่อุปทานบางส่วนในตลาดขาดหายไปจากการปิดซ่อมบำรุง แต่การซื้อขายสาร LAB ในช่วงปลายปีก่อนข้างเบาบาง เนื่องจากผู้ซื้อไม่ต้องการมีสินค้าคงคลังอยู่ในระดับสูง จึงส่งผลให้ตลาดสาร LAB ทรงตัว เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ 3/2560

ภาวะอุตสาหกรรมไฟฟ้าปี 2560

สภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยในปี 2560 ปรับตัวดีขึ้น โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ในไตรมาสที่ 3/2560 ขยายตัวประมาณร้อยละ 4.3 ส่งผลให้ปริมาณการผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าในไตรมาสที่ 3/2560 ปรับเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 4.4 (ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) เนื่องจากความต้องการใช้ไฟฟ้าทุกภาคส่วนปรับเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นที่อยู่อาศัย กิจกรรมขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ทั้งนี้ ในปี 2560 ประเทศไทยมีกำลังการผลิตติดตั้งในระบบไฟฟ้าทั้งหมด 42,433.25 เมกะวัตต์ โดยแบ่งออกเป็นกำลังการผลิตติดตั้งของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ร้อยละ 37.87 และกำลังการผลิตจากแหล่งอื่น ร้อยละ 62.13 ซึ่งในกำลังการผลิตติดตั้งทั้งหมดคิดเป็นกำลังการผลิตติดตั้งของผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายเล็ก ร้อยละ 17.76 อย่างไรก็ตาม หากคำนวณตามสัดส่วนการผลิตไฟฟ้าที่เกิดขึ้นจริงจะพบว่า สัดส่วนการผลิตของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยคิดเป็นประมาณร้อยละ 28.34 และสัดส่วนการซื้อไฟฟ้าจากภาคเอกชนคิดเป็นร้อยละ 71.66 สำหรับความต้องการไฟฟ้าสูงสุดของปี 2560 เกิดขึ้นในเดือนพฤษภาคม โดยมีปริมาณอยู่ที่ 28,578.40 เมกะวัตต์

ภาวะตลาดสารทำละลายปี 2560

ราคาน้ำมันในตลาดโลกในปี 2560 ปรับเพิ่มขึ้นในไตรมาสแรก ก่อนจะปรับลดลงในไตรมาสที่ 2/2560 และปรับเพิ่มขึ้นอีกครั้งในไตรมาสที่ 3/2560 ทั้งนี้ ในช่วงที่ราคาน้ำมันปรับเพิ่มสูงขึ้นในไตรมาสแรก อุปสงค์สินค้าอุปโภคบริโภคจากตลาดเกิดใหม่ ซึ่งเป็นคู่ค้าผู้ผลิตน้ำมันและก๊าซ เช่น กลุ่มประเทศในแถบทวีปแอฟริกาและละตินอเมริกา มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น ทำให้เศรษฐกิจในแต่ละประเทศเติบโตตามกำลังซื้อสินค้าที่ปรับเพิ่มขึ้น สะท้อนได้จากอัตราการส่งออกของประเทศไทยที่ขยายตัวสูงขึ้น โดยเฉพาะการส่งออกไปยังประเทศกลุ่มเป้าหมายหลัก ประกอบกับราคาสินค้าในภาคการเกษตรของประเทศไทยมีราคาสูงขึ้น ส่งผลให้กำลังซื้อสินค้าในประเทศปรับเพิ่มขึ้นเช่นกัน ขณะที่อุปทานภายในประเทศปรับลดลง เนื่องจากผู้ผลิตผลิตภัณฑ์โพลีเอทิลีน ไซลีน และไวท์สปิริต (TXW) บางรายมีการหยุดซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักรประจำปีในเดือนมีนาคม – เดือนเมษายน ประกอบกับผลิตภัณฑ์บางชนิดที่มีการนำเข้าจากต่างประเทศสามารถนำเข้ามาได้ต่ำกว่าที่กำหนด ทำให้เกิดภาวะอุปทานขาดแคลน ส่งผลให้ผู้ขายในประเทศมีโอกาสดำเนินกำไรได้มากกว่าปกติ

ในไตรมาสที่ 2/2560 ราคาสารทำละลายปรับลดลงตามราคาของน้ำมันดิบในตลาดโลก ส่งผลให้ผู้ซื้อชะลอการซื้อลงเพื่อรอฤดูกาลการเก็บเกี่ยว เป็นปัจจัยที่ทำให้อุปสงค์ในประเทศและต่างประเทศปรับลดลง โดยตลาดรถยนต์มีอัตราการผลิตติดลบร้อยละ 5 ในช่วงครึ่งปีแรก เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2559 และมียอดการส่งออกติดลบถึงร้อยละ 13 แม้ว่าตลาดรถยนต์ในประเทศจะปรับเพิ่มขึ้น ร้อยละ 11 ประกอบกับยอดการผลิตผลิตภัณฑ์ในหมวดก่อสร้าง สี กาว สิ่งพิมพ์ สิ่งทอ พลาสติก ปุ๋ย ยา

ฆ่าแมลง น้ำมันพืช เครื่องจักร เครื่องใช้ไฟฟ้า ปรับลดลงเล็กน้อย ยกเว้นยอดการผลิตอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ที่ปรับลดลงถึงร้อยละ 16 เนื่องจากอุปสงค์ในประเทศปรับลดลง

ในไตรมาสที่ 3/2560 และไตรมาสที่ 4/2560 ราคาวัตถุดิบปรับเพิ่มขึ้นตามราคาน้ำมันดิบ ทำให้ราคาขายสารทำละลายปรับเพิ่มสูงขึ้น และส่งผลให้ผู้ผลิตปรับเพิ่มอัตราการผลิตผลิตภัณฑ์ตามอุปสงค์ที่ปรับเพิ่มขึ้นทั่วโลก ประกอบกับอุปสงค์ภายในประเทศปรับเพิ่มขึ้น เนื่องจากประชาชนมีรายได้ที่ดีขึ้นจากราคาสินค้าเกษตรกรรมที่ปรับเพิ่มสูงขึ้น รวมถึงรัฐบาลได้มีมาตรการส่งเสริมให้ประชาชนออกมาจับจ่ายใช้สอยเพิ่มขึ้น เช่น โครงการสวัสดิการแห่งรัฐ ปี 2560 สำหรับผู้มีรายได้ต่ำ มาตรการทางภาษีเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจช่วงปลายปี (โครงการซื้อช่วยชาติ) เป็นต้น ส่งผลให้ความต้องการสินค้าอุปโภคบริโภคปรับเพิ่มขึ้น โดยอุตสาหกรรมที่ได้รับอานิสงส์จากนโยบายดังกล่าวได้แก่ อุตสาหกรรมรถยนต์ ล้อรถยนต์ อะไหล่รถยนต์ สิ่งพิมพ์ เคมี อาหาร และเครื่องดื่ม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม อัตราการผลิตสารทำละลายที่ปรับเพิ่มขึ้นส่งผลให้เกิดภาวะอุปทานล้นตลาด และทำให้เกิดการแข่งขันด้านราคาก่อนช่วงสูงในช่วงต้นไตรมาสที่ 3/2560 จนถึงไตรมาสที่ 4/2560

ภาวะอุตสาหกรรมการขนส่งน้ำมันปี 2560

ตลาดเรือขนส่งน้ำมัน ผลผลิตทั้งปีโตรเลียและปิโตรเคมีในปี 2560 ปรับตัวดีขึ้น เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่เริ่มฟื้นตัวและราคาน้ำมันสำเร็จรูปที่ปรับลดลง ประกอบกับปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์ของประเทศเพื่อนบ้านที่ปรับเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ความต้องการใช้เรือขนส่งผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียและปิโตรเคมีขนาดเล็กในช่วงครึ่งปีแรกปรับเพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ปริมาณเรือในตลาดที่มีมากต่อเนื่องจากปีก่อน ส่งผลให้ค่าขนส่งเรือขนาด MR ยังทรงตัวอยู่ในระดับต่ำอย่างต่อเนื่อง ขณะที่การเลื่อนกำหนดการบังคับให้มีการติดตั้งระบบบำบัดน้ำอับเฉาเรือ (Ballast Water Management System) ส่งผลให้เรือ VLCC ที่มีอายุมากจำนวนหนึ่ง ซึ่งเดิมมีแผนจะปลดประจำการ เนื่องจากความไม่คุ้มทุนในการติดตั้งอุปกรณ์เพิ่มเติม สามารถปฏิบัติงานต่อได้อีกระยะหนึ่ง ประกอบกับมีเรือลำใหม่เข้ามาในตลาด ส่งผลให้ปริมาณเรือ VLCC ในตลาดปรับเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การลดกำลังการผลิตของกลุ่มโอเปกยังเป็นอีกปัจจัยที่สนับสนุนให้ค่าขนส่งเรือ VLCC ปรับลดลงจากปีก่อน สำหรับความต้องการใช้เรือสนับสนุนการปฏิบัติการสำรวจและขุดเจาะในทะเล (เรือ Crew Boat) ยังคงอยู่ในระดับต่ำ ทั้งยังได้รับผลกระทบจากการเลื่อนการประกาศสัมปทาน รอบที่ 21 ซึ่งส่งผลกระทบต่อความต้องการใช้เรือ Offshore อย่างมาก โดยเฉพาะเรือ offshore supporting vessels ซึ่งรวมถึงเรือ Crew Boat ส่งผลให้ตลาดเรือ Crew Boat ยังคงอยู่ในภาวะชะงักงันต่อเนื่องเช่นกัน

ภาวะอุตสาหกรรมเอทานอลปี 2560

ในปี 2560 ปริมาณความต้องการใช้เอทานอลสำหรับผสมเป็นน้ำมันแก๊สโซฮอล์ภายในประเทศยังคงปรับเพิ่มสูงขึ้น เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยปริมาณการใช้เอทานอลในปี 2560 อยู่ที่ระดับ 3.9 ล้านลิตรต่อวัน หรือปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.7 เมื่อเทียบกับปี 2559 ทั้งนี้ ปริมาณการใช้เอทานอลที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นผลจากการใช้มาตรการจูงใจผู้บริโภครของภาครัฐ ด้านส่วนต่างราคาน้ำมันแก๊สโซฮอล์เกรดต่างๆ รวมถึงความต้องการใช้น้ำมันเบนซินที่ปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากราคาขายปลีกน้ำมันสำเร็จรูปที่อยู่ในระดับต่ำ หลังได้รับอานิสงส์จากราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่ปรับลดลง ส่งผลให้ราคาน้ำมันสำเร็จรูปปรับลดลงเช่นกัน การจูงใจให้ผู้บริโภคใช้น้ำมันแก๊สโซฮอล์ปรับเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ยังมีจำนวนรถยนต์รุ่นใหม่ที่สามารถใช้น้ำมันแก๊สโซฮอล์ E20 และ E85 ออกสู่ท้องตลาดเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกัน จำนวนสถานีบริการน้ำมันแก๊สโซฮอล์ E20 และ E85 ได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นเช่นกัน เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้มีการใช้เอทานอลเพิ่มขึ้น

ปี 2560 ประเทศไทยมีโรงงานเอทานอลรวมทั้งสิ้น 24 แห่ง (กำลังการผลิตรวม 5.59 ล้านลิตรต่อวัน) และคาดว่า ในปี 2561 จะมีกำลังการผลิตเพิ่มขึ้นจากโรงงานผลิตเอทานอลจากกากน้ำตาลจำนวน 1 แห่ง (กำลังการผลิต 0.10 ล้านลิตรต่อวัน) และโรงงานผลิตเอทานอลจากมันสำปะหลัง จำนวน 1 แห่ง (กำลังการผลิต 0.34 ล้านลิตรต่อวัน)

สำหรับราคาเอทานอลในปี 2560 ปรับเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับปี 2559 หลังได้รับแรงสนับสนุนจากปริมาณกากน้ำตาลที่ใช้ผลิตเอทานอลที่ปรับลดลง เนื่องจากภาวะภัยแล้งในปีก่อนหน้า ประกอบกับการใช้เอทานอลที่ปรับเพิ่มขึ้นตามการเติบโตของความต้องการใช้น้ำมันเบนซิน

14.2 รายได้จากการขายและการให้บริการ

รายได้จากการขายและการให้บริการ ประกอบด้วย

- รายได้จากธุรกิจโรงกลั่นจากการขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูป เช่น แก๊สปิโตรเลียมเหลว น้ำมันเบนซิน ไร้สารตะกั่ว Platformate น้ำมันดีเซล น้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องบิน และน้ำมันเตา
- รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์อะโรเมติกส์ เช่น พาราไซลีนและเบนซิน
- รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์น้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน เช่น น้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน ยางมะตอย น้ำมันยางสะอาด (TDAE) Slack Wax และ Extract
- รายได้จากการขายสารตั้งต้นสำหรับผลิตภัณฑ์สารทำความสะอาด
- รายได้จากการจำหน่ายพลังงานกระแสไฟฟ้า
- รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สารละลาย
- รายได้จากการให้บริการขนส่งน้ำมันและผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีทางเรือ
- รายได้จากการจำหน่ายพลังงานทางเลือก เช่น เอทานอล แป้ง (Starch) และแก๊สชีวภาพ (Biogas)
- รายได้จากการให้บริการแก่ธุรกิจหรือบริษัทในกลุ่มไทยออยล์

สำหรับรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูป ประกอบด้วยรายได้จากการขายสินค้า รวมถึงภาษีสรรพสามิตและเงินส่งเข้ากองทุนต่าง ๆ ที่ผู้กลั่นน้ำมันต้องชำระ โดยภาษีและเงินส่งเข้ากองทุนดังกล่าวจะถูกเรียกเก็บจากลูกค้าโดยผู้กลั่นน้ำมัน ซึ่งหมายถึงไทยออยล์ด้วย หลังจากนั้น ภาษีต่างๆและเงินส่งเข้ากองทุนจะถูกนำส่งไปยังหน่วยราชการที่รับผิดชอบต่อไป โดยทั่วไปไทยออยล์จะบันทึกการขายเมื่อบริษัทฯ ส่งมอบผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปให้แก่ลูกค้า โดยจะถือว่ามีการส่งมอบเกิดขึ้นเมื่อมีการขนถ่ายสินค้าลงเรือบรรทุกน้ำมันตามวันที่ระบุในใบตราส่ง – Bill of Lading) หรือรถบรรทุกน้ำมัน หรือส่งผ่านท่อส่งน้ำมันให้แก่ลูกค้า สำหรับลูกค้าในประเทศ) ไทยออยล์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปให้กับบริษัทน้ำมันขนาดใหญ่ 4 รายประกอบด้วย บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (“บมจ. ปตท.”) บริษัท เชฟรอน จำกัด (“เชฟรอน”) บริษัท เชลล์แห่งประเทศไทย จำกัด (“เชลล์”) และบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) (“บมจ. บางจาก”) รวมทั้งผู้ค้าส่งน้ำมันรายอื่น ซึ่งรวมถึงบริษัทที่เกี่ยวข้องด้วย โดยในปี 2560 บริษัทฯ จำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปในประเทศ ประมาณร้อยละ 86 ของปริมาณขายของผลิตภัณฑ์ทั้งหมดของไทยออยล์ ซึ่งเป็นการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้แก่ บมจ. ปตท. ในอัตราร้อยละ 36 ให้แก่เชฟรอน ในอัตราร้อยละ 4 ให้แก่เชลล์ ในอัตราร้อยละ 4 ให้แก่ บมจ. บางจาก ในอัตราร้อยละ 1 ให้แก่ผู้ซื้อรายอื่นในอัตรา

ร้อยละ 29 และให้แก่บริษัทย่อย บริษัท ไทยพาราไซลีน จำกัด ในอัตราร้อยละ 12 และส่วนที่เหลืออีกประมาณร้อยละ 14 เป็นการส่งออก (รวมการส่งออกไปยังกลุ่มประเทศอินโดจีน ประมาณร้อยละ 9)

ตารางแสดงยอดขายสุทธิของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปเฉพาะบริษัทฯ สำหรับปี 2559 และ 2560

	หน่วย : ล้านบาท	
	2559	2560
ก๊าซปิโตรเลียมเหลว	6,292	8,868
เบนซินไร้สารตะกั่ว	53,420	65,431
น้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องบิน / น้ำมันก๊าด	49,788	66,595
น้ำมันดีเซลหมุนช้า / น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว	117,525	139,006
น้ำมันเตา	10,586	14,721
Long Residue	9,514	13,769
Isomate / Reformate	30,962	36,779
กัมมะถัน	239	259
อื่น ๆ	4,967	4,400
รวม	283,293	349,829

14.3 ต้นทุนขายและต้นทุนการให้บริการ

ต้นทุนขายและต้นทุนการให้บริการส่วนใหญ่ประกอบด้วยต้นทุนค่าน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่น ๆ ที่ใช้ในกระบวนการผลิต ซึ่งคำนวณตามวิธีการถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average) ซึ่งรวมถึงภาษีสรรพสามิตและเงินส่งเข้ากองทุนต่าง ๆ ที่ต้องชำระ โดยภาษีและเงินส่งเข้ากองทุนดังกล่าวจะถูกเรียกเก็บจากลูกค้าโดยผู้กลั่นน้ำมันซึ่งหมายรวมถึงไทยออยล์ด้วย และนำไปรวมกับราคาขายสินค้า หลังจากนั้น ภาษีต่างๆและเงินส่งเข้ากองทุนจะถูกนำส่งไปยังหน่วยราชการที่รับผิดชอบต่อไป

ต้นทุนขายสำหรับธุรกิจผลิตสารอะโรเมติกส์ส่วนใหญ่เป็นต้นทุนค่า Platformate ซึ่ง บริษัท ไทยพาราไซลีน จำกัด ซื้อจากไทยออยล์เพื่อนำไปเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตสารพาราไซลีน ต้นทุนขายสำหรับธุรกิจผลิตน้ำมันหล่อลื่นส่วนใหญ่เป็นต้นทุนค่า Long Residue ซึ่ง บริษัท ไทยลูบเบส จำกัด (มหาชน) ซื้อจากไทยออยล์ และได้ทำสัญญาซื้อขายวัตถุดิบดังกล่าวบางส่วนจากลูกค้า ต้นทุนขายสำหรับธุรกิจผลิตสารตั้งต้นสำหรับผลิตภัณฑ์สารทำความสะอาดส่วนใหญ่เป็นต้นทุนค่า Kerosene และ Benzene ซึ่ง บริษัท ลาปิกซ์ จำกัด ซื้อจากไทยออยล์ และ บริษัท ไทยพาราไซลีน จำกัด ตามลำดับ เพื่อนำไปเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตสารตั้งต้นสำหรับผลิตภัณฑ์สารทำความสะอาด

ต้นทุนขายและบริการสำหรับธุรกิจผลิตไฟฟ้ามาจากราคาก๊าซธรรมชาติที่ บริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด และ บริษัท ท็อป เอสพี จำกัด ซื้อเพื่อใช้เป็นพลังงานสำหรับเครื่องกำเนิดพลังงานไฟฟ้า

ต้นทุนขายสำหรับธุรกิจผลิตสารทำละลาย ประกอบด้วยต้นทุนของวัตถุดิบหลัก (แนฟทาเบา) ที่โรงงานผลิตสารทำละลายซื้อเพื่อนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตสารทำละลายและต้นทุนของสินค้าที่ซื้อมาเพื่อจำหน่าย

ต้นทุนขายสำหรับธุรกิจเอทานอลมาจากต้นทุนวัตถุดิบซึ่งได้แก่ มันสำปะหลังหรือกากน้ำตาล สารเคมี และเชื้อเพลิงในการหมักเป็นต้น ที่โรงงานเอทานอลซื้อเพื่อนำไปเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตเอทานอล ส่วนต้นทุนแปรสภาพได้แก่ ค่าจ้างแรงงานของพนักงานในการสายการผลิต ค่าไฟฟ้า ค่าเสื่อมราคาโรงงาน ค่าบำรุงรักษา ค่าน้ำดิบ เป็นต้น

ต้นทุนอื่นๆ ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ค่าเสื่อมราคา ค่าบำรุงรักษา ค่าเบี้ยประกันภัย ค่าน้ำดิบ และค่าจ้างแรงงานของพนักงานในการสายการผลิต เป็นต้น

14.4 รายรับอื่นๆ

รายได้อื่นๆของบริษัทฯและบริษัทย่อยที่สำคัญ ประกอบด้วย

- รายได้จากดอกเบี้ยรับ หมายรวมถึง ดอกเบี้ยที่ได้รับจากเงินฝากในธนาคาร ดอกเบี้ยที่ได้รับจากกองทุนส่วนบุคคล และการลงทุนระยะสั้นในตั๋วสัญญาใช้เงินของบริษัทฯ และบริษัทย่อย
- รายได้จากการให้เช่าที่ดิน
- รายได้ค่าบริการและอื่น ๆ เช่น ค่าธรรมเนียมการใช้ทุนผูกเรือน้ำลึก และรายได้เงินชดเชยภาษีสินค้าส่งออก (มุลน้ำเงิน) เป็นต้น
- ในปี 2560 มีเงินปันผลรับจำนวน 158 ล้านบาท มีส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้าจำนวน 1,197 ล้านบาท มีขาดทุนจากอนุพันธ์เพื่อประกันความเสี่ยงสุทธิ 133 ล้านบาท และมีกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิ 3,182 ล้านบาท

14.5 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

ค่าใช้จ่ายอื่นๆของบริษัทฯและบริษัทย่อยที่สำคัญ ประกอบด้วย

- ค่าใช้จ่ายในการขาย ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายทางการตลาดและการจัดจำหน่าย และค่าใช้จ่ายสำหรับพนักงานในสายงานการตลาด ซึ่งรวมถึงค่าคอมมิชชั่นที่จ่ายให้แก่พนักงานขาย
- ค่าใช้จ่ายในการบริหาร ประกอบด้วยค่าที่ปรึกษาและกฎหมาย ค่าใช้จ่ายของพนักงานสายงานบริหารและสนับสนุน ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต ขาดทุนจากการด้อยค่าสินทรัพย์ นอกจากนี้ ยังรวมถึงค่าใช้จ่ายอื่นและต้นทุนอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต เช่น ค่าใช้จ่ายสำหรับการประกันความเสี่ยง เป็นต้น

14.6 ต้นทุนทางการเงิน

ต้นทุนทางการเงิน ได้แก่ ดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายทางการเงินอื่นๆ ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินทั้งระยะสั้นและระยะยาว วงเงินสินเชื่ออื่น ๆ รวมถึงการออกหุ้นกู้ระยะยาวของบริษัทฯ และบริษัทย่อย

14.7 ภาษีเงินได้

บริษัทฯ และบริษัทในกลุ่มมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศไทย ซึ่งตามพระราชบัญญัติ ภาษีเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 42) พ.ศ. 2559 ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2559 ให้เสียภาษีจากกำไรสุทธิของบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในอัตราร้อยละ 20 สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีเริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559 เป็นต้นไป เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ

ทั้งนี้ บริษัทฯ และบริษัทในกลุ่มหลายแห่งได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) โดยในปี 2560 บริษัทฯ และบริษัทในกลุ่มใช้สิทธิและประโยชน์การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลของโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจำนวน 311 ล้านบาท ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากมาตรการการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 ล้านบาท

14.8 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามงบการเงินรวมปี 2560

ผลการดำเนินงาน – งบการเงินรวม

		2560	2559	+ / (-)
กำไรขั้นต้นจากการผลิตของกลุ่ม	เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล	9.1	7.5	1.6
ไม่รวมผลกระทบจากสต็อกน้ำมัน ⁽¹⁾				
กำไรขั้นต้นจากการผลิตของกลุ่ม	"	9.9	9.1	0.8
รวมผลกระทบจากสต็อกน้ำมัน ⁽¹⁾				

รายได้จากการขาย	ล้านบาท	337,388	274,739	62,649
กำไร/(ขาดทุน)จากอนุพันธ์เพื่อประกันความเสี่ยงสุทธิ	"	(133)	(243)	110
EBITDA	"	36,925	32,675	4,250
ต้นทุนทางการเงิน	"	(3,285)	(3,461)	176
กำไร/(ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิ	"	3,182	446	2,736
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	"	(5,529)	(2,295)	(3,234)
กำไร/(ขาดทุน) สุทธิ ⁽²⁾	"	24,856	21,222	3,634
กำไร/(ขาดทุน) สุทธิต่อหุ้น	บาท	12.18	10.40	1.78

ผลกระทบจากสต็อกน้ำมัน	ล้านบาท	3,343	6,138	(2,795)
รายการปรับลด/กลับรายการมูลค่าสินค้าคงเหลือน้ำมัน	"	72	1,041	(969)
ให้เท่ากับมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ (NRV)				
กำไรสุทธิไม่รวมผลกระทบจากสต็อกน้ำมันและ NRV ⁽³⁾	"	21,441	14,043	7,398

หมายเหตุ :

- (1) กำไรขั้นต้นจากการผลิตของกลุ่ม (Gross Integrated Margin) เป็นกำไรขั้นต้นจากการผลิตรวมของโรงกลั่นไทยออยล์ บริษัท ไทยพาราไซส์ จำกัด บริษัท ลาปิซ จำกัด และบริษัท ไทยลูบเบส จำกัด (มหาชน)
- (2) รวมเงินปันผลรับจากบริษัท ท่อส่งปิโตรเลียมไทย จำกัด ในปี 2560 จำนวน 158 ล้านบาท และในปี 2559 จำนวน 247 ล้านบาท
- (3) ไม่รวมผลกำไร/(ขาดทุน) จากสต็อกน้ำมันก่อนภาษี และรายการปรับลด/กลับรายการมูลค่าสินค้าคงเหลือน้ำมันให้เท่ากับมูลค่าสุทธิที่จะได้รับก่อนภาษี โดยรายการดังกล่าวบันทึกรวมอยู่ในรายการต้นทุนขายสินค้าและต้นทุนการให้บริการในงบการเงิน

ในปี 2560 กลุ่มไทยออยล์มีรายได้จากการขาย 337,388 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 62,649 ล้านบาท ซึ่งมีปัจจัยจากราคาขายผลิตภัณฑ์เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นตามราคาน้ำมันดิบและปริมาณวัตถุดิบที่ป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิตของกลุ่มเพิ่มขึ้น โดยกลุ่มไทยออยล์มีกำไรขั้นต้นจากการผลิตของกลุ่มไม่รวมผลกระทบจากสต็อกน้ำมัน 9.1 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล เพิ่มขึ้น 1.6 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล ซึ่งเป็นผลจากส่วนต่างราคาน้ำมันสำเร็จรูปที่ปรับสูงขึ้นโดยเฉพาะน้ำมันดีเซล น้ำมันเตา และ Crude Premium ที่ปรับลดลง ด้านตลาดสารอะโรเมติกส์ได้รับแรงหนุนจากตลาดสารเบนซินที่ฟื้นตัวอย่างแข็งแกร่ง ซึ่งเป็นผลมาจากอุปทานที่ตึงตัวหลังจากโรงผลิตสารเบนซินรายใหญ่ในสหรัฐฯ ปิดซ่อมบำรุงอย่างกะทันหันตั้งแต่ปลายปี 2559 ขณะที่ตลาดสารพาราไซส์มีแรงกดดันจากอุปทานใหม่ที่เพิ่มขึ้นจากประเทศอินเดีย ด้านตลาดสารตั้งต้นสำหรับผลิตภัณฑ์สารทำความสะอาด ส่วนต่างราคาสาร LAB กับสารตั้งต้นยังอยู่ในระดับต่ำซึ่งเป็นผลจากอุปสงค์ของประเทศอินเดียที่ชะลอตัวลง ด้านตลาดน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานปรับตัวดีขึ้นตามแรงหนุนจากอุปทานที่ลดลง เนื่องจากโรงผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานหลายแห่งในภูมิภาคปิดซ่อมบำรุงตามแผน ด้านตลาดยางมะตอยก็ปรับตัวดีขึ้นเช่นกัน เนื่องจากอุปทานในภูมิภาคปรับลดลงจากการปิดซ่อมบำรุงของโรงกลั่นน้ำมันในไทยและสิงคโปร์ในช่วงครึ่งแรกของปี อีกทั้งผู้ผลิตบางรายได้เพิ่มการผลิตน้ำมันเตาแทนการผลิตยางมะตอยหลังจากราคาน้ำมันเตาปรับตัวสูงขึ้น ทั้งนี้ จากราคาน้ำมันดิบดูไบที่สูงขึ้น 9.5 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรลจากสิ้นปี 2559 ทำให้มีผลกำไรจากสต็อกน้ำมันจำนวน 3,343 ล้านบาท เมื่อรวมผลขาดทุนจากอนุพันธ์เพื่อประกันความเสี่ยงสุทธิ 133 ล้านบาท ส่งผลให้กลุ่มไทยออยล์มี EBITDA 36,925 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 4,250 ล้านบาท โดยมีกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน 3,182 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 2,736 ล้านบาท จากค่าเงินบาทที่แข็งค่าขึ้น 3.15 บาทต่อเหรียญสหรัฐฯ จาก ณ สิ้นปี 2559 ทั้งนี้ จากการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจขนส่งทางเรือและภาวะชะลอตัวของธุรกิจสำรวจและผลิตปิโตรเลียม ส่งผลให้ค่าขนส่งลดลงและเรือ บางลำจอดรอรับงาน ทำให้มีการบันทึกค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ของ TM จำนวน 547 ล้านบาท อย่างไรก็ดี จากการเปิดดำเนินงานเชิงพาณิชย์ของ LABIX และ TOP SPP ตั้งแต่ปี 2559 มีส่วนเพิ่มผลกำไรให้แก่กลุ่มไทยออยล์อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี 2560 เช่นเดียวกันกับธุรกิจผลิตเอทานอลที่มีอัตรากำไรขั้นต้นปรับสูงขึ้นเป็นอย่างมากจากราคาขายที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นและราคาวัตถุดิบปรับลดลง

ในปี 2560 กลุ่มไทยออยล์สามารถบรรลุการดำเนินการตามโครงการ Profitability Improvement คิดเป็นจำนวนทั้งสิ้น 5,505 ล้านบาท ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่ได้วางไว้ โครงการดังกล่าวแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ (1) การบริหารจัดการด้านการจัดหาวัตถุดิบและวางแผนพาณิชย์ (Supply and Marketing Management) (2) การบริหารจัดการด้านการผลิต (Hydrocarbon Management) (3) โครงการ Transcendence และ (4) การบริหารจัดการด้านค่าใช้จ่าย (Orchestra Project) ทั้งนี้ กลุ่มไทยออยล์มีค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ 5,529 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 3,234 ล้านบาท ตามผลกำไรก่อนภาษีที่เพิ่มขึ้นและโรงกลั่นไทยออยล์ใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีจากโครงการปรับปรุงเพื่อลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมและผลขาดทุนสุทธิยกมาหมดลง ดังนั้น ในปี 2560 กลุ่มไทยออยล์มีกำไรสุทธิ 24,856 ล้านบาท หรือ 12.18 บาทต่อหุ้น เพิ่มขึ้น 3,634 ล้านบาทจากปี 2559

ผลการดำเนินงานแยกรายบริษัทในปี 2560

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) โรงกลั่นไทยออยล์มีอัตราการใช้กำลังการกลั่นร้อยละ 112 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4 จากปี 2559 และมีรายได้จากการขาย 349,829 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 66,536 ล้านบาท จากปริมาณจำหน่ายผลิตภัณฑ์โดยรวมที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5 และราคาขายเฉลี่ยที่ปรับเพิ่มขึ้นค่อนข้างมากตามราคาน้ำมันดิบ โดยในปี 2560 โรงกลั่นไทยออยล์มีส่วนการขายผลิตภัณฑ์แบ่งออกเป็น การขายภายในประเทศร้อยละ 86 ขายประเทศในคาบสมุทรอินโดจีนร้อยละ 9 และส่งออกร้อยละ 5 โดยในปี 2560 โรงกลั่นไทยออยล์มีกำไรขั้นต้นจากการกลั่นไม่รวมผลกระทบจากสต็อกน้ำมัน 6.7 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล เพิ่มขึ้น 1.5 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล เนื่องจาก Crude Premium ที่ลดลงและส่วนต่างราคาน้ำมันสำเร็จรูปที่ปรับเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม โรงกลั่นไทยออยล์มีกำไรจากสต็อกน้ำมันและการกลับรายการปรับลดมูลค่าทางบัญชีของสินค้าคงเหลือน้ำมันให้เท่ากับมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ 3,343 ล้านบาทและ 73 ล้านบาท ซึ่งลดลง 2,795 ล้านบาท และ 968 ล้านบาท ตามลำดับ เมื่อรวมกับผลขาดทุนจากอนุพันธ์เพื่อประกันความเสี่ยงสุทธิ 128 ล้านบาท โรงกลั่นไทยออยล์มี EBITDA 24,508 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 3,368 ล้านบาท นอกจากนี้ โรงกลั่นไทยออยล์มีกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิ 2,882 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 2,510 ล้านบาทจากปีที่ผ่านมา โดยส่วนใหญ่มาจากกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงของหุ้นกู้สกุลดอลลาร์สหรัฐฯ เนื่องจากค่าเงินบาทที่แข็งค่าขึ้น อย่างไรก็ตาม โรงกลั่นไทยออยล์มีค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ 4,253 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 3,032 ล้านบาท เนื่องจากการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีจากโครงการปรับปรุงเพื่อลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและผลขาดทุนสุทธิยกมาหมดลงในปี 2559 ส่งผลให้โรงกลั่นไทยออยล์มีกำไรสุทธิ 17,614 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 3,586 ล้านบาทจากปี 2559 (หากรวมเงินปันผลรับในปี 2560 โรงกลั่นไทยออยล์จะมีกำไรสุทธิ 28,740 ล้านบาท)

บริษัท ไทยพาราไซลีน จำกัด (TPX) มีอัตราการผลิตสารอะโรเมติกส์ที่ร้อยละ 83 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 จากปีก่อนและจากราคาสารอะโรเมติกส์ที่ปรับเพิ่มขึ้นตามราคาน้ำมัน ทำให้ TPX มีรายได้จากการขาย 43,608 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 5,642 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ส่วนต่างระหว่างราคาสารพาราไซลีนกับน้ำมันเบนซิน ออกเทน 95 ที่ปรับลดลงจากแรงกดดันของอุปทานที่เพิ่มขึ้น จากการเปิดดำเนินการของโรงผลิตสารอะโรเมติกส์แห่งใหม่ในประเทศอินเดีย ถึงแม้ว่าส่วนต่างราคาสารเบนซินกับน้ำมันเบนซิน ออกเทน 95 จะปรับเพิ่มขึ้นตามอุปสงค์สารเบนซินของโลกที่เติบโตในระดับดี ส่งผลให้ Product - to - Feed Margin ปรับลดลงเล็กน้อยมาอยู่ที่ 99 เหรียญสหรัฐฯ ต่อตัน และ EBITDA ลดลง 183 ล้านบาท มาอยู่ที่ 4,750 ล้านบาท ทั้งนี้ ในปี 2560 TPX มีผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิ 29 ล้านบาท เทียบกับผลกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิ 38 ล้านบาทในปี 2559 โดยมีต้นทุนทางการเงิน 121 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 66 ล้านบาท และมีค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ 653 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 118 ล้านบาท เนื่องจากในปี 2559 มีผลขาดทุนสุทธิยกมา นำมาหักเป็นรายจ่ายทางภาษี ส่งผลให้ในปี 2560 TPX มีกำไรสุทธิ 2,610 ล้านบาท ลดลง 481 ล้านบาทจากปี 2559

บริษัท ลาบิกซ์ จำกัด (LABIX) มีรายได้จากการขาย 15,409 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 4,133 ล้านบาท ตามราคาสาร LAB และปริมาณการขายที่ปรับเพิ่มสูงขึ้นจากปีก่อน เนื่องจากมีการดำเนินงานเต็มปี หลังจากเริ่มดำเนินงานเชิงพาณิชย์ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1/2559 อย่างไรก็ตาม อุปสงค์ในประเทศอินเดียที่ปรับลดลงจากการประกาศยกเลิกธนบัตร 500 และ 1,000 รูปี การประกาศมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-dumping) ในการนำเข้าสาร LAB จากประเทศอิหร่าน ประเทศกาตาร์และประเทศจีน รวมถึงการประกาศเปลี่ยนแปลงภาษีการค้าและบริการ (GST Tax) ในปี 2560 ส่งผลลดต้นทุนกำไรขั้นต้น ทำให้ LABIX มี EBITDA ลดลง 39 ล้านบาทมาอยู่ที่ 777 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม LABIX มีกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน 362 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 341 ล้านบาทจากปีก่อน

โดยส่วนใหญ่เกิดจากกำไรทางบัญชีที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการแปลงค่าของเงินกู้ยืมสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐฯ เมื่อหักค่าเสื่อมราคาและต้นทุนทางการเงิน LABIX มีกำไรสุทธิ 161 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 166 ล้านบาทจากปี 2559

สำหรับปี 2560 กลุ่มธุรกิจผลิตสารอะโรเมติกส์ (รวมสัดส่วนการถือหุ้นใน LABIX ร้อยละ 75) มีรายได้จากการขายรวม 57,881 ล้านบาท EBITDA รวม 5,528 ล้านบาท และมีกำไรสุทธิรวม 2,730 ล้านบาท

บริษัท ไทยลูบเบส จำกัด (มหาชน) (TLB) มีอัตราการผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานร้อยละ 88 เพิ่มขึ้นร้อยละ 7 จากปีก่อนและมีรายได้จากการขาย 18,662 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 5,126 ล้านบาท เนื่องจากในไตรมาสที่ 3/2559 มีการหยุดซ่อมบำรุงรักษาหน่วยผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานและหน่วยประกอบอื่นๆที่เกี่ยวข้องตามวาระ เป็นระยะเวลา 31 วัน และจากระดับราคาผลิตภัณฑ์ที่ปรับเพิ่มขึ้นตามราคาน้ำมันดิบ ทั้งนี้ ส่วนต่างราคาน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานและราคายางมะตอย เมื่อเทียบกับราคาน้ำมันเตาปรับเพิ่มขึ้นเนื่องจากอุปทานที่ปรับตัวลดลง จากการที่โรงผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานหลายแห่งปิดซ่อมบำรุง และผู้ผลิตบางรายปรับเพิ่มกำลังการผลิตน้ำมันเตาแทนการผลิตยางมะตอย เนื่องจากได้กำไรสูงขึ้นจากราคาน้ำมันเตาที่ปรับดีขึ้น นอกจากนี้ TLB ยังสามารถคงสัดส่วนการขายผลิตภัณฑ์พิเศษซึ่งให้กำไรที่ดีได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มี Product - to - Feed Margin เพิ่มขึ้น 5 เหรียญสหรัฐฯ ต่อตัน และมี EBITDA 2,694 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 690 ล้านบาท และมีกำไรสุทธิ 1,812 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 551 ล้านบาทจากปี 2559

บริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด (TP) มีรายได้จากการขายไฟฟ้าและไอน้ำ 4,150 ล้านบาท ลดลง 113 ล้านบาท จากราคาค่าก๊าซธรรมชาติและค่า Ft ที่ปรับลดลงอย่างมาก ประกอบกับปริมาณจำหน่ายไฟฟ้าที่ปรับลดลงตามความต้องการของลูกค้า ขณะที่ต้นทุนการผลิตปรับเพิ่มขึ้นตามราคาน้ำมันเตา ส่งผลให้ TP มี EBITDA 838 ล้านบาท ลดลง 77 ล้านบาท เมื่อหักต้นทุนทางการเงินและค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้แล้ว TP มีกำไรสุทธิ 501 ล้านบาท ลดลง 54 ล้านบาท (ไม่รวมส่วนแบ่งกำไรจากการลงทุนในบริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี จำกัด (มหาชน) : GPSC) ทั้งนี้ กลุ่มไทยออยล์บันทึกส่วนแบ่งกำไรจากการลงทุนใน GPSC (เฉพาะส่วนของกลุ่มบริษัท) รวม 771 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 115 ล้านบาทจากปี 2559

บริษัท ท็อป เอสพีพี จำกัด (TOP SPP) มีรายได้จากการขายไฟฟ้าและไอน้ำ 6,779 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1,911 ล้านบาท จากการเริ่มดำเนินการเชิงพาณิชย์ของโรงไฟฟ้า 2 โครงการในเดือนเมษายนและมิถุนายน ปี 2559 ทำให้ TOP SPP มี EBITDA 1,994 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 521 ล้านบาท และมีกำไรสุทธิ 1,200 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 306 ล้านบาท

เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2560 TOP SPP ได้ลงนามในสัญญาสินเชื่อ (Facility Agreement) เพื่อริไฟแนนซ์เงินกู้ยืมระหว่างบริษัทในกลุ่ม (Inter-Company Loan) ที่ได้กู้ยืมจาก บมจ.ไทยออยล์ วงเงิน 8,500 ล้านบาท ซึ่งเป็นเงินกู้ร่วมแบบมีหลักประกันระยะเวลา 19 ปี กับ 4 สถาบันการเงิน ได้แก่ บมจ.ธนาคารกรุงศรีอยุธยา บมจ.ธนาคารกสิกรไทย ธนาคาร ชุมิโตโม มิตรชู แบงกิ้ง คอร์ปอเรชั่น และบมจ.ธนาคารเกียรตินาคิน โดยคาดว่าจะเบิกเงินกู้ยืมงวดแรกในไตรมาสที่ 1/2561

ทั้งนี้ ในปี 2560 กลุ่มไทยออยล์รับรู้ผลกำไรจากธุรกิจผลิตไฟฟ้า 2,341 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 380 ล้านบาทจากปีก่อน

บริษัท ไทยออยล์ โซลเว้นท์ จำกัด (TOS) กลุ่มธุรกิจผลิตและจำหน่ายสารทำละลาย ในปี 2560 มีอัตราการผลิตสารทำละลายร้อยละ 123 เพิ่มขึ้นร้อยละ 14 จากปีก่อนและมีปริมาณจำหน่ายสารทำละลายที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากกลุ่มธุรกิจมีการปรับกลยุทธ์เพื่อเพิ่มส่วนแบ่งการตลาด อีกทั้งราคาขายสารทำละลายเฉลี่ยต่อหน่วยปรับเพิ่มขึ้นตามราคาน้ำมันดิบ ส่งผลให้มีรายได้จากการขาย 9,182 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1,552 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม อัตรากำไรขั้นต้นปรับลดลง เนื่องจากการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น ทำให้กลุ่มธุรกิจมี EBITDA 690 ล้านบาท ลดลง 103 ล้านบาทจากปี 2559 เมื่อหักค่าเสื่อมราคา ต้นทุนทางการเงิน และค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้แล้ว กลุ่มธุรกิจผลิตและจำหน่ายสารทำละลายมีกำไรสุทธิ 309 ล้านบาท ลดลง 67 ล้านบาทจากปี 2559

นอกจากนี้ เมื่อปลายปี 2560 คณะกรรมการบริษัท ท็อป โซลเว้นท์ (เวียดนาม) โลอะบิลิตี้ จำกัด (บริษัท ท็อป โซลเว้นท์ จำกัด ถือหุ้นร้อยละ 100) ได้มีมติอนุมัติการลงทุนในโครงการก่อสร้างคลังเก็บสารทำละลายและเคมีภัณฑ์ในประเทศเวียดนาม ตอนเหนือ มูลค่าโครงการรวมประมาณ 13 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งคาดว่าจะดำเนินการเชิงพาณิชย์ได้ภายในไตรมาสที่ 1/2562

บริษัท ไทยออยล์มารีน จำกัด (TM) มีรายได้รวมจากการให้บริการ 802 ล้านบาท ลดลง 76 ล้านบาทจากปี 2559 เนื่องจากธุรกิจสำรวจและผลิตปิโตรเลียมชะลอตัวลง ส่งผลให้เรือบางลำจอดรอรับงาน ประกอบกับค่าขนส่งปรับลดลง ทำให้ TM มี EBITDA รวม 153 ล้านบาท ลดลง 111 ล้านบาท ทั้งนี้ ในไตรมาสที่ 4/2560 มีการบันทึกค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ 547 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม TM มีส่วนแบ่งกำไรจากการลงทุนใน TOP-NYK MarineOne Pte. Ltd. เพิ่มขึ้น 8 ล้านบาท และมีส่วนแบ่งกำไรจากการลงทุนใน TOP-NTL Pte. Ltd. (TOP-NTL), TOP-NTL Shipping Trust, บริษัท ท็อป นอติคอล สตาร์ จำกัด (TOP Nautical Star) และ บริษัท ที.ไอ.เอ็ม. ชิพ แมเนจเม้นท์ จำกัด (TIM) เพิ่มขึ้น 30 ล้านบาท เมื่อหักค่าเสื่อมราคา ต้นทุนทางการเงินและค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้แล้ว TM มีผลขาดทุนสุทธิ 530 ล้านบาท เมื่อเทียบกับผลกำไรสุทธิ 57 ล้านบาทในปี 2559

บริษัท ไทยออยล์เอทานอล จำกัด (TET) รับรู้รายได้จากการขายจาก บริษัท ทรพีทีพี จำกัด 1,620 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 82 ล้านบาทและมี EBITDA 468 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 172 ล้านบาทจากปี 2559 โดยมีสาเหตุหลักจากราคาเอทานอลเฉลี่ยที่ปรับสูงขึ้น และอัตรากำไรขั้นต้นปรับเพิ่มขึ้นจากราคาวัตถุดิบที่ปรับตัวลดลง โดย TET มีส่วนแบ่งกำไรจากการลงทุนในบริษัท อูบล ไบโอเอทานอล จำกัด จำนวน 66 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 45 ล้านบาท ทำให้ในปี 2560 TET มีกำไรสุทธิ 263 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 225 ล้านบาทจากปี 2559

วิเคราะห์ฐานะทางการเงิน – งบการเงินรวม

ฐานะทางการเงิน (ล้านบาท)	ณ 31 ธันวาคม 2560	ณ 31 ธันวาคม 2559	+ / (-)
สินทรัพย์รวม	228,108	217,731	10,377
หนี้สินรวม	100,960	106,134	(5,174)
ส่วนของผู้ถือหุ้น	127,148	111,597	15,551

สินทรัพย์รวม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 กลุ่มไทยออยล์มีสินทรัพย์รวมจำนวน 228,108 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 จำนวน 10,377 ล้านบาท หรือร้อยละ 4.8 สาเหตุหลักจากเงินสด รายการเทียบเท่าเงินสดและเงินลงทุนชั่วคราว เพิ่มขึ้น 7,166 ล้านบาท สาเหตุหลักจากกระแสเงินสดจากการดำเนินงานในปี 2560 ทั้งนี้ กลุ่มไทยออยล์มีการจ่ายเงินปันผลในเดือนเมษายน และกันยายน 2560 และการจ่ายชำระคืนหุ้นกู้ในเดือนมีนาคม 2560 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่นเพิ่มขึ้น 3,314 ล้านบาท สาเหตุหลักจากลูกหนี้การค้าเพิ่มขึ้น 2,792 ล้านบาท ตามราคาขายผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปเฉลี่ยในเดือนธันวาคม 2560 ที่สูงกว่าเดือนธันวาคม 2559 และลูกหนี้กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเพิ่มขึ้น 865 ล้านบาท เนื่องจากอัตราเงินชดเชยจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงของก๊าซ LPG ที่เพิ่มสูงขึ้นจากปีก่อน ในขณะที่สินค้างเหลือลดลง 348 ล้านบาท ตามปริมาณสินค้างเหลือ ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2560 ลดลงจาก ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2559 นอกจากนี้ สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนลดลง 103 ล้านบาท เนื่องจากที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ลดลงสุทธิ 3,699 ล้านบาท จากการตัดค่าเสื่อมราคา ขณะที่เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขายเพิ่มขึ้น 2,859 ล้านบาท จากการลงทุนในกองทุนส่วนบุคคลเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ในปี 2560 บริษัทฯ ได้ลงทุนในบริษัทใหม่ 2 บริษัท ดังนี้

- 1) บริษัท สานพลัง วิสาหกิจเพื่อสังคม จำกัด ทุนจดทะเบียนเริ่มต้น 10 ล้านบาท โดยมีสัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทฯ อยู่ที่ร้อยละ 15 หรือคิดเป็นจำนวนเงิน 1.5 ล้านบาท ซึ่งการจัดตั้งบริษัทดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจการด้านวิสาหกิจเพื่อสังคมของ ปตท. และบริษัทในกลุ่ม ทั้งนี้ มีการเรียกชำระค่าหุ้นครั้งแรกในปี 2560 ร้อยละ 25 หรือคิดเป็นจำนวนเงิน 375,000 บาท
- 2) บริษัท ไทยออยล์ ศูนย์บริหารเงิน จำกัด ทุนจดทะเบียน 10 ล้านบาท ซึ่งบริษัทฯ ถือหุ้นร้อยละ 100 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจสำนักงานใหญ่ข้ามประเทศ (IHQ) และศูนย์บริหารเงิน (TC) สำหรับบริษัทในกลุ่มไทยออยล์ ซึ่งจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการทางการเงินของกลุ่มไทยออยล์ ทั้งนี้ มีการชำระค่าหุ้นเต็มจำนวนแล้วในปี 2560

หนี้สินรวม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 กลุ่มไทยออยล์มีหนี้สินรวมทั้งสิ้น 100,960 ล้านบาท ลดลงจาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 จำนวน 5,174 ล้านบาท หรือร้อยละ 4.9 สาเหตุหลักจาก หนี้สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 4,748 ล้านบาท สาเหตุหลักจากยืมยืมสัปดาห์ค้างจ่าย เพิ่มขึ้น 3,335 ล้านบาท เนื่องจากกรมสรรพสามิตเปลี่ยนหลักเกณฑ์ในการนำส่งภาษี และภาษีเงินได้ค้างจ่ายเพิ่มขึ้น 2,324 ล้านบาท จากการใช้ผลขาดทุนสุทธิยกมาและการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีจากโครงการปรับปรุงเพื่อลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมลดลงในปี 2559 ในขณะที่เจ้าหนี้การค้าลดลง 924 ล้านบาท จากปริมาณการซื้อน้ำมันดิบเฉลี่ยในเดือนธันวาคม 2560 ลดลงจากเดือนธันวาคม 2559 นอกจากนี้ เงินกู้ยืมระยะยาวและหุ้นกู้ (รวมส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี) ลดลง 9,935 ล้านบาท สาเหตุหลักจากโรงกลั่นไทยออยล์จ่ายชำระคืนหุ้นกู้สกุลเงินบาทตามกำหนดชำระ จำนวน 2,000 ล้านบาท และหุ้นกู้สกุลเงินบาทที่มีสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ย (Cross Currency Swap) เป็นสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ ตามกำหนดชำระ จำนวน 2,932 ล้านบาท ในไตรมาส ที่ 1/2560 ประกอบกับหุ้นกู้สกุลดอลลาร์สหรัฐฯ ของบริษัทฯ ลดลง 3,105 ล้านบาท เนื่องจากค่าเงินบาทที่แข็งค่าขึ้น 3.15 บาทต่อเหรียญสหรัฐฯ จากสิ้นปี 2559 สำหรับบริษัท สกัลไฮลิตี จำกัด (ถือหุ้นทางอ้อมผ่าน บริษัท ท็อป โซลเวนท์ จำกัด) ชำระคืนเงินกู้ยืมสกุลเงินบาทตามกำหนดชำระ จำนวน 240 ล้านบาท สำหรับ บริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด ชำระคืนเงินกู้ยืมสกุลเงินบาทตามกำหนดชำระ จำนวน 172 ล้านบาท ส่วนบริษัท ไทยออยล์มารีน จำกัด และบริษัท ท็อป มาริไทม์ เซอร์วิส จำกัด (ถือหุ้นทางอ้อมผ่านบริษัท ไทยออยล์มารีน จำกัด) ชำระคืนเงินกู้ยืมสกุลเงินบาทตามกำหนดชำระ

จำนวน 165 ล้านบาท นอกจากนี้ บริษัท ลาบิซ จำกัด (ถือหุ้นทางอ้อมผ่าน บริษัท ไทยพาราไซลีน จำกัด) จ่ายชำระคืนเงินกู้สกุลเงินบาทตามกำหนดชำระ จำนวน 387 ล้านบาท และเงินกู้สกุลเงินบาทที่มีสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ย (Cross Currency Swap) เป็นสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ ตามกำหนดชำระ จำนวน 606 ล้านบาท

ส่วนของผู้ถือหุ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 กลุ่มไทยออยล์มีส่วนของผู้ถือหุ้นรวมทั้งสิ้น 127,148 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 จำนวน 15,551 ล้านบาท หรือร้อยละ 13.9 มาจากผลกำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับผลการดำเนินงานสำหรับปี 2560 จำนวน 25,006 ล้านบาท หักด้วยเงินปันผลจ่ายของกลุ่มไทยออยล์ รวม 9,455 ล้านบาท

วิเคราะห์กระแสเงินสดและอัตราส่วนทางการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 กลุ่มไทยออยล์มีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดจำนวน 15,623 ล้านบาท และมีเงินลงทุนชั่วคราวจำนวน 52,318 ล้านบาท โดยมีกระแสเงินสดได้มาจากกิจกรรมดำเนินงานจำนวน 34,417 ล้านบาท และมีกระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมลงทุน 30,092 ล้านบาท โดยใช้ไปในการซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์จำนวน 3,679 ล้านบาท แบ่งเป็นการลงทุนของบริษัทฯ จำนวน 3,257 ล้านบาท โดยมีโครงการหลัก เช่น โครงการกลุ่มอาคาร โรงกลั่นศรีราชา โครงการก่อสร้างถังน้ำมันดิบ โครงการขยายท่าเรือ หมายเลข 7 และหมายเลข 8 และโครงการขยายสถานีการจ่ายน้ำมันทางรถที่แล้วเสร็จในไตรมาสที่ 1/2560 ซึ่งช่วยสนับสนุนการขยายผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ รวมถึงยังมีการลงทุนโครงการต่างๆ ของบริษัทในกลุ่ม เช่น โครงการปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียและเพิ่มระบบย่อยกากของ บริษัท ทรีทิพย์ จำกัด และโครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานแห่งใหม่ของบริษัท สกดีไชนลิทิจ จำกัด เป็นต้น ทั้งนี้ กลุ่มไทยออยล์มีการซื้อเงินลงทุนชั่วคราว 23,423 ล้านบาท และซื้อเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขายสุทธิ 2,865 ล้านบาท

ขณะที่มีกระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงินจำนวน 19,226 ล้านบาท โดยเป็นการจ่ายเงินปันผล 9,455 ล้านบาท จ่ายชำระคืนหุ้นกู้ 4,932 ล้านบาท จ่ายต้นทุนทางการเงิน 3,364 ล้านบาท และจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาวสุทธิ 1,576 ล้านบาท ในขณะที่มีเงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะสั้น 101 ล้านบาท

จากรายการกระแสเงินสดจากกิจกรรมข้างต้น ทำให้กลุ่มไทยออยล์มีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลงสุทธิ 14,901 ล้านบาท จาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 นอกจากนี้ กลุ่มไทยออยล์มีผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่มีผลต่อเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดจำนวน 596 ล้านบาท ดังนั้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 กลุ่มไทยออยล์จึงมีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดจำนวน 15,623 ล้านบาท และเมื่อรวมเงินลงทุนชั่วคราว จำนวน 52,318 ล้านบาท ทำให้กลุ่มไทยออยล์มีเงินสด รายการเทียบเท่าเงินสดและเงินลงทุนชั่วคราว จำนวน 67,941 ล้านบาท

อัตราส่วนทางการเงิน

	2559	2560
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	3.4	3.8
อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย (เท่า)	9.4	11.2
อัตราส่วนหนี้เงินกู้ระยะยาวต่อเงินทุนระยะยาว (ร้อยละ)	40.0	34.0
อัตราส่วนหนี้เงินกู้ระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.7	0.5
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	1.0	0.8
อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.1	0.0

ในปี 2560 บริษัทฯ และบริษัทในกลุ่มมีอัตราส่วนสภาพคล่องคิดเป็น 3.8 เท่า เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 0.4 เท่า และมีอัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย 11.2 เท่า เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 1.8 เท่า ซึ่งจากกระแสเงินสดและอัตราส่วนสภาพคล่องดังกล่าว รวมถึงอัตราส่วนอื่นๆตามตารางข้างต้น ทำให้มั่นใจได้ว่าบริษัทฯ และบริษัทในกลุ่มมีสภาพคล่องที่พอเพียงต่อการดำเนินงานการลงทุน ความสามารถในการชำระหนี้ และการปฏิบัติตามเงื่อนไขการกู้ยืมที่สำคัญในปัจจุบัน

นอกจากนี้ในปี 2560 บริษัทฯ และบริษัทในกลุ่มมีอัตราส่วนหนี้เงินกู้ระยะยาวต่อเงินทุนระยะยาว หนี้เงินกู้ระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงจากปีก่อน สาเหตุหลักจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่เพิ่มสูงขึ้นจากผลกำไรเบ็ดเสร็จรวมจากผลการดำเนินงานปี 2560 จำนวน 25,006 ล้านบาท หักด้วยเงินปันผลจ่ายของกลุ่มไทยออยล์รวม 9,455 ล้านบาท ประกอบกับการชำระหนี้เงินกู้ระยะยาวและหุ้นกู้ (รวมส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี) ตามที่กล่าวไป

ตารางแสดงจำนวนหนี้สินค้างชำระรวม (Consolidated) ทั้งระยะสั้นและระยะยาว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2560

หน่วย : ล้านบาท

	สำหรับปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม	
	2559	2560
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	867	969
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงินที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	2,206	1,592
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	9,374	8,068
หุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	4,932	-
หุ้นกู้	58,921	55,839
รวม	76,300	66,468

ตารางแสดงรายละเอียดของจำนวนเงินกู้ยืมระยะยาวและหุ้นกู้ค้างชำระ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

แยกรายบริษัท และสกุลเงิน

หน่วย : ล้านบาท

	ไทยออยล์	บริษัท ไทยออยล์ โซลเว้นท์ จำกัด	บริษัท ไทยออยล์ เพาเวอร์ จำกัด	บริษัท ไทยออยล์ มารีน จำกัด	บริษัท ไทยออยล์ เอทานอล จำกัด	บริษัท ลาบิกซ์ จำกัด	รวม
หุ้นกู้สกุลดอลลาร์สหรัฐฯ	32,339	-	-	-	-	-	32,339
หุ้นกู้สกุลเงินบาท	23,500	-	-	-	-	-	23,500
เงินกู้สกุลดอลลาร์สหรัฐฯ	-	-	-	-	-	3,581	3,581
เงินกู้สกุลเงินบาท	-	1,020	164	2,096	72	2,727	6,079
รวม	55,839	1,020	164	2,096	72	6,308	65,499

ตารางแสดงรายจ่ายเงินทุน (Capital Expenditure) จำแนกตามบริษัท สำหรับปี 2559 และ 2560

หน่วย : ล้านบาท

	สำหรับแต่ละปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2559	2560
บริษัทฯ	2,071	3,257
บริษัท ไทยพาราไซลีน จำกัด	128	48
บริษัท ลาบิกซ์ จำกัด	1,921	49
บริษัท ไทยลูบเบส จำกัด (มหาชน)	235	14
บริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด	18	22
บริษัท ไทยออยล์มารีน จำกัด	318	41
บริษัท ไทยออยล์ โซลเว้นท์ จำกัด	103	70
บริษัท ไทยออยล์ เอทานอล จำกัด	61	121
บริษัท ไทยออยล์ เอนเนอร์ยี เซอร์วิส จำกัด	-	6
บริษัท ท็อป เอสพีที จำกัด	1,538	51
รวม	6,393	3,679

ในปี 2560 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีรายจ่ายลงทุนรวม จำนวน 3,679 ล้านบาท แบ่งเป็นรายจ่ายลงทุนของบริษัทฯ จำนวน 3,257 ล้านบาท และของบริษัทย่อยและบริษัทในเครือ จำนวน 422 ล้านบาท จำแนกตามโครงการหลัก ดังนี้

- โครงการปรับปรุงหน่วยผลิตต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ (Efficiency), ต่อเนื่อง (Reliability) และมีความยืดหยุ่น (Flexibility) จำนวน 1,322 ล้านบาท
- โครงการขยายสถานีจ่ายน้ำมันทางรถ จำนวน 242 ล้านบาท
- โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือแห่งที่ 7 และ 8 จำนวน 429 ล้านบาท
- โครงการก่อสร้างอาคารสำนักงาน จำนวน 345 ล้านบาท
- โครงการก่อสร้างถังน้ำมันดิบ จำนวน 919 ล้านบาท
- โครงการลงทุนอื่นๆ ของบริษัทย่อยและบริษัทในเครือ จำนวน 422 ล้านบาท เช่น โครงการปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียและเพิ่มระบบย่อยกากของบริษัท ทรพย์ทิพย์ จำกัด และโครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานแห่งใหม่ของบริษัท สกดีไซลิท จำกัด เป็นต้น

ในปี 2559 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีรายจ่ายลงทุนรวม จำนวน 6,393 ล้านบาท แบ่งเป็นรายจ่ายลงทุนของบริษัทฯ จำนวน 2,071 ล้านบาท จำแนกตามโครงการหลัก ดังนี้

- โครงการปรับปรุงหน่วยผลิตต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ (Efficiency), ต่อเนื่อง (Reliability) และมีความยืดหยุ่น (Flexibility) จำนวน 1,135 ล้านบาท
- โครงการโครงการขยายสถานีจ่ายน้ำมันทางรถ จำนวน 922 ล้านบาท

นอกจากนี้ ยังมีรายจ่ายลงทุนของบริษัทย่อย จำนวน 4,322 ล้านบาท ประกอบด้วยโครงการหลักจาก

- 1) บริษัท ลาบิกซ์ จำกัด จำนวน 1,921 ล้านบาท สำหรับโครงการก่อสร้างโรงงานผลิตสาร Linear Alkyl Benzene (LAB) ทั้งนี้ บริษัท ลาบิกซ์ จำกัด เป็นบริษัทที่จัดตั้งจากการร่วมทุนระหว่าง บริษัท ไทยพาราไซลีน จำกัด และ บริษัท มิตรชัยเอนด์คัมปนี จำกัด เพื่อประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายสาร LAB ซึ่งเป็นสารตั้งต้นสำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์สารทำความสะอาด เช่น ผงซักฟอก และผลิตภัณฑ์ต่อเนื่อง รวมทั้งผลผลิตและผลิตภัณฑ์พลอยได้อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และ
- 2) บริษัท ท็อป เอสพีพี จำกัด ในโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าขนาดเล็ก (SPP) จำนวน 2 โครงการ จำนวน 1,538 ล้านบาท